

Kommunplan 2025

med budget och planeringsförutsättningar 2026–2028

Sverigedemokraterna

KOMMUNPLAN 2025	1
Politisk huvudskrivelse	1
Politiska prioriteringar	3
Tio steg för en bättre kommun	3
Trygghet i stället för otrygghet	3
Ett stärkt förebyggande arbete	3
Förbättrad arbetsmiljö	4
En trygg skola för alla	4
Lyft näringslivet	4
Minska graden av försörjningsstöd	5
En värdig omsorg	5
Värna vårt kulturarv	5
Fossilfritt i stället för förnybart som mål	6
Vårda skattemedel/En ekonomi i balans	6
BESLUTSFÖRSLAG BUDGET 2025	7
Våra ekonomiska förslag	9
Kommunstyrelsen	9
Kultur- och fritidsnämnd	10
Utbildningsnämnd	11
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnd	12
Socialnämnd	13
Omvårdnadsnämnd	14
Samhällsbyggnadsnämnd	15
Driftbudgetramar	16
KOMMUNÖVERGRIPANDEOMRÅDEN	17
Välfärdsbrottslighet	17
Åtgärds paket mot välfärdsbrottslighet	17
Miljö är i stort en global fråga	20
Miljö ur ett lokalt perspektiv	20
Konstruktiv miljöpolitik	20
Ekologiska livsmedel eller närproducerat?	21
Det miljöstrategiska programmet i stort	21
Kommunalt veto om vindkraftsetablering	22
Förbättrad arbetsmiljö - minskade ohälsotal	22
Gynna lokala och små företag vid upphandling	23
Sociala hållbarhetsprogrammet missar målet	23
KOMMUNFULLMÄKTIGE	24
REVISORSKOLLEGIET	24

KOMMUNSTYRELSEN	25
Kommunstyrelsens områden & vår politik	26
Ökad trygghet i Gävle	26
En ny trygghetscentral i Gävle	26
Minska migrationskostnaderna	27
Inför tolkavgift vid uteblivet besök	27
Medarbetare	27
Näringslivsutveckling	27
Tillgängliggör politiken	28
Stärkt beredskap i Gävle kommun	28
Bostäder och kommunikationer	29
Hållbart samhälle	29
Uppdrag till kommunstyrelsen	30
UTBILDNINGSNÄMNDEN	32
Vår politik i nämnden	32
Utbildningsnämnden i korthet	33
Övergripande skolfrågor	34
Förskola och barnomsorg	36
Grundskola	38
Gymnasieskolan	42
Uppdrag till utbildningsnämnden	43
ARBETSMARKNADS- OCH FUNKTIONSRÄTTSNÄMNDEN	45
Vår politik i nämnden	45
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden i korthet	46
Uppdrag till Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden	49
OMVÅRDNADSNÄMNDEN	50
Vår politik i nämnden	50
Omvårdnadsnämnden i korthet	50
Personalen- våra vardagshjältar	51
Trygghet för vårdtagarna	52
Kunden i fokus	53
Uppdrag till omvårdnadsnämnden	55
SOCIALNÄMNDEN	57
Vår politik i nämnden	57
Socialnämnden i korthet	57
Uppdrag till socialnämnden	63

KULTUR OCH FRITIDSNÄMNDEN	64
Vår politik i nämnden	64
Kultur och fritidsnämnden i korthet	65
Uppdrag till kultur- och fritidsnämnden	72
SAMHÄLLSBYGGNADSNÄMNDEN	74
Vår politik i nämnden	74
Samhällsbyggnadsnämnden i korthet	75
Uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden	78
ÖVRIGA NÄMNDER	79
Valnämnd	79
Jävsnämnd	79
Överförmyndarnämnd	80
KOMMUNALA BOLAG	81
Gävle Stadshus AB	81
Gävle Energi-koncernen	83
AB Gavlegårdarna	86
Gavlefastigheter Gävle kommun AB	89
Gävle Hamn AB	92
Gävle Parkeringsservice AB	95
Gästrike Vatten AB	97
KOMMUNALFÖRBUND	100
Gästrike räddningstjänst	100
Gästrike Återvinnare	100
KOMMUNENS FINANSER	101
Samhällsekonomisk utveckling	101
Befolkningsutveckling	102
GÄVLE KOMMUN	104
Finansiell analys av kommunen	104
Verksamhetens nettokostnader	104
Pensionskostnadernas utveckling	105
Skatteintäkter m.m.	106
Finansiella intäkter och kostnader	107
Tillgångar, skulder och eget kapital	108
Investeringar och finansiering	111
Driftbudgetramar	113

Kommunplan 2025

Med budget och planeringsförutsättningar 2026–2028

Politisk huvudskrivelse

Gävle står vid ett vägskafl. Vi har en enorm potential att utvecklas till en av Sveriges mest dynamiska och attraktiva städer. Vårt geografiska läge, med närhet till Stockholm och en robust infrastruktur bestående av europavägar, järnvägar och ostkustens största containerhamn, ger oss unika fördelar. Genom en återetablering av flygplatsen kan vi ytterligare stärka kommunens beredskap och konkurrenskraft och göra Gävle till en ännu mer attraktiv plats för både företag och invånare.

Den globala osäkerheten med krig i Europa, ekonomisk instabilitet och skiftande energipriser kräver att vi agerar strategiskt och långsiktigt. Regeringens satsningar på sänkta drivmedelskostnader och utbyggd kärnkraft är viktiga steg i rätt riktning. För Gävle, med sin starka industriella bas, är tillgången till stabil och fossilfri energi avgörande för att kunna attrahera nya investeringar och skapa fler arbetstillfällen.

Den nuvarande socialliberala majoriteten prioriterar inte de åtgärder som behövs för att stärka Gävles utveckling. Företagsklimatet är svagt, vilket hindrar tillväxt och jobbskapande. Kommunens resurser används ineffektivt, med stora satsningar på lyxkonsumtion, så som ett nytt kulturhus och symfoniorkester, vilka gynnar en liten del av befolkningen, medan kärnverksamheter som skola, vård och omsorg blir lidande.

Gängkriminalitet och välfärdsbrottslighet hämmar den positiva utvecklingen och skapar otrygghet. Vi ser också oroande tendenser i Sverige, med ökad antisemitism och odemokratiska tillvägagångssätt – från främst propalestinska grupper, som måste motarbetas kraftfullt. Gävle ska vara en säker plats och vi måste tydligt agera för att inte riskera att hamna i samma situation som exempelvis Malmö där många judar tvingats fly på grund av hot och trakasserier.

Vi vill se ett Gävle där näringslivet blomstrar, nya jobb skapas och alla invånare känner sig trygga i sin vardag. Det kräver en ansvarsfull ekonomisk politik med fokus på att förbättra företagsklimatet, stärka kärnverksamheterna och bekämpa all form av brottslighet. Genom att fokusera på dessa områden kan vi tillsammans bygga ett Gävle som är attraktivt, tryggt och hållbart för alla.

Richard Carlsson

Oppositionsråd

Elizabeth Puhls

Oppositionsråd

Wanja Delén

Oppositionsråd

Politiska prioriteringar

Tio steg för en bättre kommun

Gävle kommun har, särskilt med en ny politik på riksplanet, möjlighet att bli en ännu bättre plats att bo, arbeta och leva i. Men för detta behöver flera åtgärder sättas in som hjälper till att bryta den negativa spiralen. Det ska finnas både morot och piska. Vi har en tilltro till människors egen kraft och förmåga att fatta goda och rationella val. Men där människor inte själva vill eller kan göra saker på ett visst sätt behöver politiken fungera som en hjälpande hand. Vi ska skapa förutsättningar för alla människor att nå sin fulla potential – oavsett bakgrund.

Trygghet i stället för otrygghet

När skjutningar, rån och otrygghet har blivit vardag, och där barn i allt lägre åldrar dras in i allt grövre kriminalitet, behöver kommunen agera resolut.

Därför satsar vi på bland annat en trygghetscentral i kommunen, där oroliga medborgare snabbt kan få hjälp, även när det inte är ett akut polisiärt ärende. En annan del av det trygghetsskapande arbetet är kameraövervakning på strategiska platser för att förebygga brott.

Nolltolerans ska gälla för brott såsom klotter, skadegörelse, nedskräpning och droganvändning, för att tidigt upptäcka individer som ligger i riskzonen för tyngre kriminalitet.

Ett stärkt förebyggande arbete

När problem identifieras ska rätt insatser sättas in så tidigt som möjligt. Ju längre insatserna dröjer, desto svårare blir konsekvenserna och desto högre blir kostnaderna för samhället.

Problemen med psykisk ohälsa, hedersförtryck, droger och gängkriminalitet kräver kraftfull och effektiv politik. Det är avgörande att skola, socialtjänst, sjukvård samt polis samarbetar och samordnar sina insatser för att möta dessa utmaningar.

Förbättrad arbetsmiljö

God arbetsmiljö är grundläggande för att kunna attrahera och behålla kompetent personal, vilket i sin tur är avgörande för att kunna leverera högkvalitativa tjänster till kommunens invånare.

Roller och ansvarsfördelning inom kommunen ska tydliggöras, samt skapa effektiva kanaler för synpunkter och klagomål. En öppen och transparent dialog mellan arbetsgivare och arbetstagare är central för att identifiera och åtgärda brister i verksamheten.

En trygg skola för alla

Skolan har en avgörande betydelse för barn och unga, inte enbart för bildning, utan även för social utveckling och personlig mognad.

Skolan står inför stora utmaningar. Många elever når inte gymnasiebehörighet, vilket riskerar leda till utanförskap och skapar svårigheter att etablera sig på en allt mer krävande arbetsmarknad. Samtidigt har lärarrollen urholkats, skoldisciplinen minskat, psykiska ohälsa ökat och otrygghet genomsyrar skolans verksamheter för både elever och personal.

För att komma till rätta med denna situation krävs ett resolut agerande. Åtgärder för att främja studiero, öka personaltätheten och stärka elevhälsan är av central betydelse för att skapa en gynnsam lärandemiljö.

En skola som präglas av trygghet och studiero ger alla elever förutsättningar att utvecklas och nå sin fulla potential, vilket i sin tur lägger grunden för ett meningsfullt och framgångsrikt vuxenliv.

Lyft näringslivet

Gävles nuvarande position i bottenkiktet av rankingen över Sveriges näringslivsklimat är oacceptabel och kräver omedelbara åtgärder.

Gävle kommun bör implementera framgångsrika strategier från andra kommuner för att attrahera nya företag och stödja befintliga verksamheter. Effektiva beslutsprocesser och en minskad administrativ börda är avgörande för att underlätta expansioner och nyetableringar.

Företagare behöver känna sig välkomna, respekterade och delaktiga i kommunens utveckling. En välkomnande attityd och ett proaktivt stöd till nya företag är essentiellt för att skapa en positiv bild av Gävle som etableringsort.

Minska graden av försörjningsstöd

En effektiv arbetsmarknadspolitik är avgörande för såväl individens som samhällets välmående. Att underlätta för arbetssökande att etablera sig på arbetsmarknaden är en central faktor för Gävles långsiktiga ekonomiska utveckling.

För att öka sysselsättningsgraden bland Gävles invånare krävs en rad åtgärder. Förbättrad matchning på arbetsmarknaden, kompetensutveckling och snabbspår till bristyrken, även för individer med låg formell utbildning, är viktiga steg. Fusk och felaktiga utbetalningar ska motverkas.

En mer effektiv och resultatriktad politik är nödvändig för att möta de utmaningar kommunen står inför och skapa förutsättningar för alla Gävlebor att bidra till samhället och försörja sig själva

En värdig omsorg

Gävles omsorg ska präglas av värdighet och hög livskvalitet. Fokus ska därför ligga på rättssäkerhet, trygghet och kontinuitet med ett starkt kundperspektiv. Vården ska vara anpassad efter individens unika behov och förutsättningar.

Språkbrister hos vårdpersonal utgör idag ett stort problem. För att förbättra kvaliteten och arbetsvillkoren inom omsorgen behövs skärpt språkkrav, löpande kompetensutveckling, stärkta rutiner och rigorös kvalitetssäkring.

Värna vårt kulturarv

Från Gävlebocken till stadens vackra byggnader, idrottsföreningar och traditioner, är Gävle en stad med en rik historia och ett kulturarv som förtjänar att bevaras. Genom att utveckla kulturverksamheter riktade mot barn och unga stärker vi kommande generationers identitet och gemenskap. Vi ska vara en kommun som ser framåt och välkomnar nya uttryck, som den växande esport-scenen, samtidigt som vi bevarar viktiga delar av vår gemensamma historia. Genom att aktivt vårda och lyfta fram våra gemensamma värden kan vi skapa en stad som är attraktiv för både invånare och besökare.

Fossilfritt i stället för förnybart som mål

Vi prioriterar fossilfrihet och en ansvarsfull energipolitik som värnar både miljö och ekonomi. Vi motsätter oss ytterligare storskaliga vindkraftsparker i kommunen då de riskerar att skada vår natur och påverka kommuninvånarna negativt.

Genom att bevara vår attraktiva naturmiljö skapar vi förutsättningar för en ökad turism och bättre rekreativsmöjligheter för kommunens invånare.

En säker, ren och prisvärd elförsörjning är avgörande för att stärka företagens konkurrenskraft och säkra vår gemensamma välfärd. En balanserad energipolitik, där kärnkraften spelar en viktig roll, är den bästa vägen framåt för Gävle.

Vårda skattemedel/En ekonomi i balans

Gävle kommun står inför en ekonomiskt utmanande framtid med demografiska förändringar som ställer krav på en mer hållbar och ansvarsfull ekonomisk strategi. Därför förespråkar vi en grundlig översyn av kommunens ekonomi.

För att uppnå långsiktig ekonomisk stabilitet krävs effektiviseringar och klok resursanvändning. Genom att prioritera kommunens kärnverksamheter kan vi säkerställa en hållbar ekonomi och garantera välfärden för kommunens invånare även i framtiden.

Beslutsförslag budget 2025

- att fastställa Gävle kommuns utdebitering år 2025 till 22:26 per skattekrona.
- att fastställa föreslagna driftsramar till kommunens nämnder och styrelse, samt att dessa är skyldiga att inrymma verksamheten inom de tilldelade budgetramarna
- att bemyndiga kommunstyrelsen att förfoga över centrala anslag för oförutsedda behov, projektmedel mm
- att investeringsobjekt överstigande 25 mnkr inte får igångsättas utan kommunstyrelsens medgivande
- att bemyndiga kommunstyrelsen att medge igångsättningstillstånd för projekt med statsbidrag eller liknande, samt att ålägga kommunstyrelsen att till kommunfullmäktige rapportera om vidtagna åtgärder och samtidigt hemställa om medelsanvisning.
- att kommunstyrelsen får i uppdrag att ta fram en särskilt övergripande trygghetsplan, där platser lämpliga för trygghetskameror identifieras.
- att kommunstyrelsen får i uppdrag att inrätta en ny trygghetscentral som ska vara direkt uppkopplad mot de kommunala övervakningskamerorna och ansvara för kommunens operativa trygghetsarbete.
- att trygghetscentralen ska placeras under styrning och stöd, med särskilt ansvar för övervakningskameror och funktioner kopplade till det operativa arbetet och funktioner som ordningsvårdar och väktare.
- att kommunstyrelsen ökar kompetensen hos kommunen gällande näringslivsfrämjande åtgärder
- att nämnd ska fatta beslut om ekonomiskt bistånd för hyra till person/personer som har hyreskostnader överstigande 75 procent av respektive maxtak, baserat på faktiskt antal personer. Dessa beslut får inte delegeras.
- att parkeringsantalet vid nybyggnation ska sättas till minst 0,75 per nyproducerad bostad.
- att kommunstyrelsen får i uppdrag att utreda förutsättningarna för ett införande av avgifter för tolktjänster för personer som vistats i Sverige i mer än 2 år.
- att enprocentsregeln för investering i konstnärlig miljögestaltning slopas.

- att i övrigt, när det inte står i strid med vad som anförs i Sverigedemokraternas budgetförslag, fastställa kommunstyrelsens huvudförslag till årsbudget 2025 och utblick 2026–2028, inklusive bilagor

Våra ekonomiska förslag

I relation till kommunstyrelsens huvudförslag

Kommunstyrelsen [Mnkr]	2025	2026	2027	2028
Besparingar				
Effektivisering av miljöstrategiska programmet	5,0	5,0	5,0	5,0
Effektivisering av kommunikation	2,0	2,0	2,0	2,0
Total besparing	7,0	7,0	7,0	7,0
Satsningar				
Trygghetscentral med dygnet runt bemanning	10,0	15,0	15,0	15,0
Ordningsvakter	2,0	4,0	4,0	4,0
Totala satsningar	12,0	19,0	19,0	19,0
Ramförändring	5,0	12,0	12,0	12,0

Kultur- och fritidsnämnd [Mnkr]	2025	2026	2027	2028
Besparingar				
Symfoniorkestern	25,0	50,0	50,0	50,0
Konstcentrum + generell besparing kulturen	25,0	25,0	25,0	25,0
Minskat bidrag studieförbund	0,5	0,5	0,5	0,5
Total besparing	50,5	75,5	75,5	75,5
Satsningar				
Kultursamordnare	1,0	1,0	1,0	1,0
Digital kultur	1,0	1,0	1,0	1,0
Utvecklingsstöd idrottsföreningar barn och unga	1,0	3,0	3,0	3,0
Totala satsningar	3,0	5,0	5,0	5,0
Ramförändring	-47,5	-70,5	-70,5	-70,5

Utbildningsnämnd [Mnkr]	2025	2026	2027	2028
Besparingar				
Ökad trygghet och minskad skadegörelse	5,0	5,0	5,0	5,0
Närproducerat istället för ekologiskt	2,0	2,0	2,0	2,0
Minskat matsvinn	0,5	0,5	0,5	0,5
Total besparing	7,5	7,5	7,5	7,5
Satsningar				
Minskade barngrupper i förskolan	6,0	10,0	10,0	10,0
Fler vuxna i skolan	7,0	7,0	7,0	7,0
Satsning mot psykisk ohälsa	3,0	5,0	5,0	5,0
Förstärkning av byskolor	3,0	3,0	3,0	3,0
Totala satsning	19,0	25,0	25,0	25,0
Ramförändring	11,5	17,5	17,5	17,5

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnd [Mnkr]	2025	2026	2027	2028
Besparingar				
Förebyggt (organiserat) bidragsfusk	8,0	10,0	10,0	10,0
Total besparing	8,0	10,0	10,0	10,0
Satsningar				
Anställning av handläggare mot felaktiga utbetalningar (FUT)	2,0	2,0	2,0	2,0
Total satsning	2,0	2,0	2,0	2,0
Ramförändring	-6,0	-8,0	-8,0	-8,0

Socialnämnd	2025	2026	2027	2028
[Mnkr]				
Besparingar				
Bättre samordning och minskade flaskhalsar + bättre förebyggande arbete	5,0	5,0	5,0	5,0
Total besparing	5,0	5,0	5,0	5,0
Satsningar				
Generell resursförstärkning – inklusive motverka och förebygga hedersvåld, en drogfri skola och övriga förebyggande åtgärder	44,0	44,0	44,0	44,0
Total satsning	44,0	44,0	44,0	44,0
Ramförändring	39,0	39,0	39,0	39,0

Omvårdnadsnämnd	2025	2026	2027	2028
[Mnkr]				
Besparingar				
Minskad omfattning undernäring eller andra skador	1,5	1,5	1,5	1,5
Minskade ohälsotal	2,0	2,0	2,0	2,0
Närproducerat istället för ekologiskt	1,5	1,5	1,5	1,5
Total besparing	5,0	5,0	5,0	5,0
Satsningar				
Avskaffa ofrivilliga delade turer	5,0	5,0	5,0	5,0
Totala satsning	5,0	5,0	5,0	5,0
Ramförändring	0,0	0,0	0,0	0,0

Samhällsbyggnadsnämnd [Mnkr]	2025	2026	2027	2028
Besparingar				
Anpassning till minskat byggande	8,0	8,0	8,0	8,0
Total besparing	8,0	8,0	8,0	8,0
Ramförändring	-8,0	-8,0	-8,0	-8,0

Driftbudgetramar [Mnkr]	KF 2024	Aktuell 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunstyrelse	558,7	548,1	540,6	544,6	552,8	560,1
Gem. nämnd verksamhetsstöd	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Valnämnd	2,6	2,6	0,4	3,0	0,4	0,4
Överförmyndarnämnd	15,2	15,2	15,5	15,9	16,3	16,8
Revisorskollegiet	7,5	7,5	7,6	7,7	7,9	8,0
Samhällsbyggnadsnämnd	405,5	429,5	417,7	426,9	439,3	445,1
Jävsnämnd	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Kultur- och fritidsnämnd	407,9	414,0	364,3	342,0	345,9	350,6
Utbildningsnämnd	2890,1	2931,9	2872,1	2876,2	2908,6	2938,1
Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnd	1218,3	1 218,8	1 256,7	1 271,6	1 308,7	1348,9
Socialnämnd	634,6	634,4	724,1	711,0	700,5	714,0
Omvårdnadsnämnd	1485,4	1495,1	1480,0	1496,3	1539,9	1591,0
Summa	7626,3	7697,5	7679,4	7695,6	7820,7	7973,4

Kommunövergripande områden

Välfärdsbrottslighet

Välfärdssystemet är en av grundpelarna i det svenska samhället, men det är under attack. Kriminella har insett att det finns stora pengar att hämta genom att missbruka systemet, och detta kallas välfärdsbrottslighet. Det handlar om att offentliga medel, som ska gå till vård, skola och omsorg, istället hamnar i fickorna på kriminella. Detta är ett allvarligt problem som skadar både ekonomin och tilliten i samhället.

Välfärdsbrottslighet kan se ut på många olika sätt. Det kan handla om enskilda individer som fuskar med bidrag, men också om organiserad brottslighet som infiltrerar företag inom välfärdssektorn. De kriminella kan till exempel skapa falska företag som fakturerar för tjänster som aldrig utförts, eller så kan de anställa personer svart och utnyttja olika bidragssystem.

Konsekvenserna av välfärdsbrottslighet är stora. Varje år försvinner miljarder kronor från välfärden, pengar som skulle kunna användas till att förbättra skolan, vården och omsorgen. Men det handlar inte bara om pengar. När människor ser att systemet missbrukas, minskar förtroendet för det offentliga. Det kan i sin tur leda till att färre vill betala skatt och engagera sig i samhället.

Välfärdsbrottslighet är en komplex utmaning som kräver ett gemensamt arbete från hela samhället. Genom att arbeta tillsammans kan vi skydda vårt välfärdssystem och säkerställa att resurserna används på rätt sätt.

Åtgärds paket mot välfärdsbrottslighet

Gävle kommun spelar en viktig roll i kampen mot välfärdsbrottslighet. Vi förvaltar stora summor pengar och ansvarar för många välfärdstjänster. Därför är det viktigt att vi arbetar aktivt för att förebygga och upptäcka brott. Det kan vi göra genom att öka kunskapen om välfärdsbrottslighet bland våra medarbetare, stärka kontrollen av bidrag och avtal, och samarbeta med andra aktörer som polisen och andra kommuner. Det är också viktigt att skapa en öppen kultur där våra medarbetare känner sig trygga med att rapportera misstankar om brott.

Kunskap och medvetenhet

- **Utbildningsinsatser:** Genomför regelbundna utbildningar för alla anställda, chefer och förtroendevalda om välfärdsbrottslighetens olika former, risker och konsekvenser.
- **Informationskampanjer:** Sprid information om välfärdsbrott genom interna kanaler, intranät, APT och informationsmöten.
- **Integrera i styrdokument:** Inför tydliga riktlinjer och policyer kring välfärdsbrott i kommunens styrdokument.
- **Diskussion och reflektion:** Skapa forum för diskussion och erfarenhetsutbyte kring välfärdsbrott, till exempel genom workshops och seminarier.

Stärkt säkerhetskultur

- **Riskmedvetenhet:** Medarbetare ska vara medvetna om riskerna för välfärdsbrott och känna ansvar för att förebygga dem.
- **Rapporteringsrutiner:** Utveckla tydliga rutiner för att rapportera misstankar om oegentligheter och välfärdsbrott.
- **Visselblåsarfunktion:** Informera medarbetarna om att Gävle kommuns visserblåsarfunktion kan användas för att rapportera misstänkta välfärdsbrott anonymt, utan risk för repressalier.
- **Infiltrationsskydd:** Utveckla rutiner för bakgrundskontroller vid nyrekrytering.
- **Otillåten påverkan:** Utveckla rutiner, arbetssätt och proaktiv kommunikation för att minska risken för otillåten påverkan.

Proaktivt arbete

- **Riskanalyser:** Genomför regelbundna riskanalyser för att identifiera sårbarheter och områden med hög risk för välfärdsbrott.
- **Kontrollåtgärder:** Implementera kontrollåtgärder baserat på riskanalyserna, till exempel stickprovskontroller, granskningar och oanmälda besök.
- **Avtalsuppföljning:** Säkerställ noggrann uppföljning av avtal med leverantörer och entreprenörer för att förhindra fusk och överutnyttjande.
- **Dataanalys:** Använd dataanalyser för att upptäcka avvikelser, misstänkta mönster och samband som kan tyda på välfärdsbrott.

Organisation och styrning

- Tydliga roller och ansvar: Definiera tydliga roller och ansvar för arbetet mot välfärdsbrott.
- Intern kontroll: Stärk den interna kontrollen genom att implementera rutiner och system för att förebygga och upptäcka oegentligheter.
- Uppföljning och utvärdering: Följ upp och utvärdera arbetet mot välfärdsbrottslighet regelbundet för att säkerställa att åtgärderna är effektiva.

Samverkan

- Internt samarbete: Skapa plattformar för informationsutbyte och samarbete mellan olika förvaltningar och enheter inom kommunen.
- Externt samarbete: Samverka med andra kommuner, regioner, polisen och andra myndigheter för att dela information, erfarenheter och bästa praxis.
- Nätverk: Delta i nätverk och forum som fokuserar på välfärdsbrottslighet för att hålla sig uppdaterad om utvecklingen och nya trender.

Agera vid misstanke

- Anmälningrutiner: Utveckla tydliga rutiner för att hantera misstankar om välfärdsbrott, inklusive anmälan till polis och andra berörda myndigheter.
- Utredning och uppföljning: Genomför noggranna utredningar av misstänkta fall av välfärdsbrott och följ upp ärenden för att identifiera brister och förbättra rutiner.
- Agera snabbt: Kriminella nätverk ändrar sina tillvägagångssätt kontinuerligt, därför behöver kommunen agera snabbt och vara beredda på att ändra vårt arbetssätt.

Miljö är i stort en global fråga

Vi har låga utsläpp globalt sett, men står ändå inför miljöutmaningar. Vi prioriterar hållbar energiförsörjning genom bland annat kärnkraft, en hållbar matförsörjning genom ökad självförsörjning och minskade föroreningar i Östersjön.

Dessa områden är viktiga för Gävle kommun, och vi anser att kommunen bör fokusera sina resurser på insatser som ger reell effekt på miljön, snarare än på områden med minimal påverkan.

Miljö ur ett lokalt perspektiv

Lokalt ser vi att breda satsningar på lokalproducerat kan ge stor effekt inom miljöområdet. Detta ska tydligt framgå i det miljöstrategiska programmet. Verksamheterna ska genomsyras av ett kretsloppstänkande och en omsorg om allt levande omkring oss.

Kommunen måste även lägga stort fokus på den lokala vattenförsörjningen för att den ska vara hållbar, och kunna möta invånarnas behov på lång sikt.

För högt ställda krav kan försvåra för näringslivets produktivitet. Därigenom kan tillväxten hämmas, och samhället går miste om resurser som kan användas för produktiva, klimateffektiva och miljöfrämjande åtgärder. Det är vår uppfattning att en aktiv och ansvarsfull miljöpolitik måste kunna harmoniseras med ett positivt kommunalt klimat gentemot näringslivet.

Konstruktiv miljöpolitik

Sverigedemokraterna i Gävle förespråkar en pragmatisk miljöpolitik som balanserar miljönytta med ekonomisk hållbarhet. Vi anser att en stark ekonomi är en förutsättning för en ansvarsfull miljöpolitik.

Gävle kommuns nuvarande miljöstrategi begränsar sig till förnybara energikällor och utesluter kärnkraft, trots dess koldioxidfria produktion.

Därför verkar vi för att Gävle blir en pilotkommun för ny kärnkraft och fortsätta arbetet med att anpassa kommunen till framtida klimatförändringar.

Ekologiska livsmedel eller närproducerat?

Ny forskning ifrågasätter de ekologiska livsmedlens fördelar för miljön. Studier visar att ekologisk produktion ofta kräver större landarealer, leder till ökad vattenförbrukning och ger livsmedel med kortare hållbarhet, utan att nämnvärt förbättra näringsinnehållet. Med tanke på de höga kostnaderna och tveksamma miljövinsterna bör en omprövning av de ekologiska livsmedlen göras.

I stället för att ensidigt fokusera på ekologiskt vill vi prioritera närproducerade råvaror av hög kvalitet. Genom att gynna lokala producenter minskar vi transporter och stöder den lokala ekonomin.

Detta ger en mer hållbar och miljövänlig matförsörjning. Andelen ekologiska livsmedel bör därför minskas till 10 procent och endast användas för utvalda råvaror inom förskola och skola, exempelvis frukt med långa transportsträckor.

I upphandlingar ska små, lokala matproducenter prioriteras. Samtidigt ska vi ställa krav på svenska djurskyddsregler, vilket bland annat innebär att kött från djur som slaktats utan bedövning inte ska förekomma i kommunens verksamheter.

Det miljöstrategiska programmet i stort

I Gävle ska vi värna om vår värdefulla mark och vatten. Vid nybyggnation prioriterar vi att använda redan bebyggd mark och bevara så mycket jordbruksmark som möjligt. Våra parker och grönområden är viktiga för invånarnas trivsel och ska vårdas noggrant.

Samtidigt måste vi säkra tillgången till rent vatten, både idag och i framtiden. Därför vill vi skydda våra vattentäkter och fortsätta samarbetet med andra kommuner för att optimera vattenanvändningen.

Vårt miljöarbete ska vara effektivt och fokusera på åtgärder som ger verklig nytta. Miljöprogrammet måste revideras och bli mer pragmatiskt. Det ska komplettera, inte motverka, andra viktiga mål som ett starkt näringsliv och en god ekonomi. Extrema miljökrav som hämmar Gävles utveckling är inte vägen framåt.

Kommunalt veto om vindkraftsetablering

Vindkraften byggs ut i snabb takt och vindkraftverken blir allt högre. Medan äldre verk sällan översteg 100 meter når dagens verk en totalhöjd på upp till 250 meter. De tidigare rekommendationerna om minst 500 meters avstånd till bebyggelse och 1000 meter till bostadsområden är därför inte längre tillräckliga.

Vindkraftverk genererar lågfrekvent ljud som kan orsaka sömnsvårigheter, migrän och depression. Ju högre verk, desto större spridning av ljudet. Därför vill vi införa skärpta krav på respektavstånd vid nyetablering av vindkraft. Avståndet till närmsta bebyggelse bör vara minst 5 gånger vindkraftverkets totalhöjd, och vid tätortsbebyggelse minst 10 gånger.

Vid planering av vindkraft måste lokalbefolkningens åsikter väga tungt. Idag krävs det, enligt lag, att kommunen tillstyrker ett visst uppförande av vindkraft inom kommunens gränser - vilket möjliggör ett kommunalt veto. Detta veto bör enligt oss utnyttjas i de fall där kommuninvånare drabbas av sänkta värden på fastigheter, som inte kompenseras av ägaren till vindkraftsparken.

Förbättrad arbetsmiljö – minskade ohälsotal

Sjukskrivningstalen bland Gävle kommuns anställda var enligt SKR:s siffror 6,5 procent för 2023. Högre sjuktal för kvinnor än män vittnar om en arbetsmiljörelaterad ojämlikhet mellan könen. Det är av yttersta vikt, utifrån ett ekonomiskt perspektiv likväl som ett mänskligt perspektiv, att vi förstärker arbetet med att hålla nere sjuktalen.

Psykisk ohälsa är den främsta orsaken till dagens sjukfrånvaro, det handlar framför allt om stressrelaterad psykisk ohälsa så som utmattningssyndrom. För att komma till rätta med detta, är det prioriterat att säkerställa god och hållbar arbetsmiljö, i balans mellan krav och resurser.

Gynna lokala och små företag vid upphandling

Upphandlingsverksamheten ställer idag flera politiska krav på de aktörer som är intresserade av att lämna anbud. Många av dessa upphandlingskrav går att koppla till olika kommunala policys och program, dessa ska ses över och reformeras.

Kraven vid upphandlingarna blir för ofta snäva, kommunen låser då in sig vid dyrare alternativ eller mindre aktörer slås ut. Vi vill i stället främja konkurrensen på marknaden. Alltför hårda miljökrav kan vara kontraproduktivt, och i förlängningen leda till att kommunen måste avstå andra miljöåtgärder.

För att gynna det lokala näringslivet och småföretagare, ska det miljöstrategiska programmets punkter om klimat- och luftkvalitetspåverkan och energikällor inte påverka kraven i upphandlingen.

Upphandlingsverksamheten ska anpassas för att gynna lokala företag, exempelvis genom att dela upp avtal i mindre delar så att även småföretagare kan delta.

För att underlätta för små och medelstora företag med begränsad erfarenhet av offentlig upphandling bör kommunen minimera skall-kraven och sträva efter en tydlig kommunikation kring behov och förväntningar. Detta främjar konkurrensen, ger nya aktörer möjlighet att delta och stärker det lokala näringslivet, vilket gynnar både Gävle kommun och företagen.

Sociala hållbarhetsprogrammet missar målet

Vi ser social hållbarhet som en viktig faktor för att kommunen ska utvecklas positivt. Det politiska styrets sociala hållbarhetsprogram innehåller många givna mål men saknar strategier för att uppnå dem.

Med en situation där inte ens hälften av kvinnorna vågar gå ut ensamma, omfattande gängkriminalitet, vars våldskapital ständigt trappas upp, hög arbetslöshet, ökad psykisk ohälsa bland unga och där funktionsnedsatta ser sig förbisedda, behöver kommunen växla upp i detta arbete.

Sverigedemokraterna är positiva till Sociala hållbarhetsprogrammet i sak. Ett program måste dock innefatta en tydlig handlingsplan, med konkreta och mätbara indikatorer. Viktiga styrdokument ska vara formulerade på ett sådant sätt att de blir värdefulla verktyg ute i kommunens verksamheter.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. De ansvarar för alla beslut som tas i kommunen. Besluten handlar bland annat om mål och riktlinjer för den kommunala verksamheten, skattens storlek, årsredovisningar, översiktsplaner och nämndernas organisation. Kommunfullmäktige styr också verksamheten genom att utse ledamöter i olika facknämnder och bolag.

Revisorskollegiet

Kommunrevisionen fungerar som ett demokratiskt kontrollsystem och består av förtroendevalda revisorer, som tillsammans bildar Revisorskollegiet. Av fullmäktige ges Revisorskollegiet i uppdrag att granska och pröva om kommunens verksamhet bedrivs på ett ekonomiskt och ändamålsenligt försvarbart sätt samt att den interna kontrollen inom nämnderna är tillräcklig.

Det yttersta syftet med granskningen är att ge kommunfullmäktige underlag för den årliga ansvarsprövningen. Den lokala revisionen är ett grundläggande demokratiskt kontrollsystem. Med sin granskning bidrar revisorerna till att värna och utveckla demokrati, rättssäkerhet och effektivitet. De förtroendevalda revisorerna ska ha ett sakkunnigt stöd av den egna förvaltningen där rapporter och revisionsberättelser ska bifogas enligt lag.

Kommunrevisionen finansieras genom kommunbidrag och till en del som faller på bolagen genom att dessa faktureras för lekmannarevisionen. Revisorskollegiet kommer att bedriva sin verksamhet inom den av Kommunfullmäktige tilldelade ramen.

Kommunstyrelsen

Trygghet är en prioritet för oss. Vi skapar en tryggare kommun genom att inrätta en kommunal trygghetscentral, anställer fler trygghetsvärdar och utökar kameraövervakningen. Vi vill också öka samarbetet med polisen och arbeta aktivt för att förhindra välfärdsbrott.

För att stärka kommunens ekonomi behöver vi se över kostnaderna och effektivisera verksamheten. Vi genomför en översyn av alla förvaltningsuppdrag för att säkerställa att resurserna används på bästa sätt. Bidrag till antidemokratiska föreningar ska upphöra och vi inför ett migrationspolitiskt bokslut för att se över kostnaderna kopplade till invandring och integration.

Näringslivet är viktigt för Gävles utveckling och vi vill skapa ett bättre företagsklimat. Kommunen har stora ambitioner inom social hållbarhet och miljö. Men inget av detta kan förverkligas om inte våra företag mår bra och nya företag är villiga att etablera sig i Gävle. Vi kommer att tillsätta en utredning för att se hur vi kan förbättra förutsättningarna för företagare.

Vid bostadsbyggande ska vi ha blandad bebyggelse som möter olika behov. Arkitekturen ska vara estetiskt tilltalande och ta hänsyn till miljöperspektivet, men inte på bekostnad av människors behov.

Arbetsgivaransvaret ligger på kommunstyrelsen och vår personal är det värdefullaste vi har. Våra medarbetare måste få rätt förutsättningar till att utföra sitt uppdrag på bästa möjliga sätt.

Kommunstyrelsens områden & vår politik

Ökad trygghet i Gävle

Gävle kommun, liksom övriga landet, har de senaste åren präglats av uppmärksammade skjutningar, och annan hög brottslig aktivitet som kan härledas dagens etablerade gängkriminella.

Trygghet innefattar både ekonomisk trygghet och trygghet i att man upplever att någon tar hand om en när man inte längre kan göra det själv.

Fler trygghetsvärdar och utökad brottspreventiv kameraövervakning är några av våra förslag på viktiga insatser för ett tryggare Gävle. Även ett starkare samarbete med polismyndigheten kan generera att fler viktiga steg kan tas för att förhindra brottslighet - inte minst när det gäller motverkandet av våldsbejakande extremism.

Vi vill även involvera allmänheten i det trygghetsfrämjande arbetet, på olika sätt ska de ges möjlighet att bidra med förslag för en bättre utveckling. Däribland uppmuntra och aktivt stödja olika former av nattvandringsgrupper och erbjuda föreningar som arrangerar brottspreventiv verksamhet ett särskilt stöd.

Utvärdering av belysningen på våra gator, i parker och promenadstråk ska kontinuerligt genomföras.

En ny trygghetscentral i Gävle

För att göra Gävle till en av Sveriges tryggaste kommuner föreslår vi inrättandet av en kommunal trygghetscentral som är aktiv dygnet runt, året om.

Trygghetscentralen ska samarbeta med polisen och ha direktkommunikation för att snabbt kunna sätta in insatser vid behov. Den ska också vara uppkopplad mot kommunens trygghetskameror, och vi vill utreda möjligheten att ansluta fler kameror och trygghetsfunktioner från kommunala fastigheter.

Genom trygghetscentralen kan kommunala ordningsvakter och väktare dirigeras för att snabbt ingripa vid brott. Centralen ska också ha möjlighet att larma polisen direkt. En trygghetscentral kommer spela en viktig roll i att öka tryggheten och minska brottsligheten i Gävle.

Minska migrationskostnaderna

Kommunens kostnader, kopplade till tidigare års massinvandring, ska minska. Segregation, utanförskap och en ny socioekonomisk underklass har slagit rot i kommunen. Nu är det upp till politiken att hitta lösningar på problemen. Lösningen stavas inte bidragsberoende och villkorslöshet.

Inför tolkavgift vid uteblivet besök

Kommunstyrelsen uppdrar åt berörda nämnder att införa en avgift för tolktjänster vid uteblivet besök eller om återbud meddelas så sent att språktolk inte kan avbeställas. Kommunen ska vid dessa tillfällen debitera vederbörande för aktuell tolkkostnad.

Dessa nya regler ska tydligt framgå på kommunens hemsida samt förmedlas vid tillfället där tolk bedöms vara aktuellt och bokas in.

Medarbetare

Det är av vikt att kommunen intensifierar arbetet med att förstärka sin attraktivitet som arbetsgivare. Grundläggande måste arbetsmiljön förbättras, därutöver behövs ett ökat fokus på frågor kopplat till organisation, ledarskap och medarbetarskap.

Kommunens verksamhetschefer ska tillåtas ta ställning till kompetens och färdighet varför mångfaldsplaner och kvotering som riktlinjer inte ska tillämpas.

Medarbetare inom omsorg och utbildning ska kunna uppvisa utdrag ur belastningsregistret. För att ytterligare stärka kvalitén och tryggheten inom kommunens verksamheter införs tydligare språkkrav vid nyanställning.

Näringslivsutveckling

För att attrahera nya företag ska kommunen vara lyhörd och servicevänlig gentemot det privata näringslivet. Näringslivsperspektivet ska få större betydelse än vad det hittills fått i de politiska processerna. Mark ska beredas snabbare än idag och beslutsprocesserna ska effektiviseras.

Tillgängliggör politiken

För att öka det allmänna intresset för det kommunala styret ska kommuninvånarna tillåtas delta mer i utvecklingen av kommunen. Kommunen ska utveckla en mer klassisk demokratimodell. Med fler lokala folkomröstningar främjar vi ett ökat intresse för den lokala politiken. Likaså kan satsningar på e-demokrati stimulera intresset för beslutsfattandet - inte minst hos de yngre generationerna.

Nya metoder och arbetsformer ska tillskapas för att möjliggöra bättre och effektivare möten, vidare ska erfarenhetsutbyten mellan beslutsfattare och medborgare förbättras. Exempelvis kan lokala rådslag i frågor som rör en begränsad målgrupp nyttjas mer än idag.

En viktig målsättning i sammanhanget är att fler ska vilja och våga engagera sig politiskt. För att få en realistisk och övergripande bild av hur medborgarna upplever den kommunala demokratin och det politiska samhällsklimatet ska vi ha återkommande undersökningar i ämnet. För att alla kommunens invånare ska vara så välrepresenterade som möjligt, ska vi fortsatt verka för ett säkerställande av att alla invalda partier i kommunfullmäktige, ska tillåtas samma rättigheter beträffande affischering, information på skolor och offentliga debatter.

Stärkt beredskap i Gävle kommun

Vi lever idag i en mycket orolig tid. Det kommunala säkerhetsarbetet ska utvecklas i takt med samhällsutvecklingen samt omvärldssituationen, för att kunna möta befintliga och kommande hot.

I samråd och samarbete med utbildningsnämnden, ska kommunstyrelsen planera för att samtliga kommunala förskolor beredskapslagrar i egen regi för att klara ett grundläggande måltidsbehov för samtliga förskolebarn och personal under flera dygn.

Kommunstyrelsen ska i samråd och samverkan med sektor Vårld planera för att kommunens boenden inom äldreomsorg och LSS, beredskapslagrar i egen regi för att klara ett grundläggande måltidsbehov för brukare och personal under minst sju dygn.

Kommunstyrelsen ska även, i samverkan med sektor Vårld, etablera ett omsättningslager för visst medicinskt skydds- och förbrukningsmateriel från kommunstyrelsen.

Bostäder och kommunikationer

Kommunen ska fortsatt skapa olika boendeformer i trygga och attraktiva boendemiljöer. Bostadsbeståndet behöver även anpassas såtillvida att de tillmötesgår rådande behov utifrån livets olika faser. Alla målgrupper i vår kommun, barnfamilj likväl som ensamstående pensionär, ska kunna känna att Gävle är en bra plats att bo på.

Gävle ligger geografiskt i ett attraktivt läge. Kommunikationerna både med järnväg och landsväg är lättillgängliga. Det tar en dryg timme till Arlanda och strax över 1,5 timme till Stockholm med tåg eller bil. Gävle kommun ser positivt på den beslutade sträckningen av dubbelspår norrut från Gävle. En utbyggnad av dubbelspår mellan Gävle och Sundsvall halverar restiderna och fyrdubblar kapaciteten vilket också är gynnsamt för övriga kommuner i regionen.

Hållbart samhälle

Kommunen ska handskas varsamt och ansvarsfullt med de gemensamma ekonomiska resurserna för att säkra välfärden samt minska pensionsskulden. Tillväxt ska främjas genom ökat fokus på det lokala näringslivet och uppmuntran om ökat samarbete med gymnasieskolorna. Företagsetableringar bör i så stor utsträckning som möjligt underlättas, likaså samarbete med näringslivets olika avdelningar i regionen.

På riksnivå har Sverigedemokraterna tillsammans med regeringspartierna, aviserat att man kommer tillskapa avsevärt fler fängelseplatser. Detta som en del i arbetet mot den grova brottsligheten och gängen, fler kommer lagföras och måste således förvaras någonstans.

Som en del i detta arbete ska Gävle kommun informera regeringen om goda möjligheter att expandera den befintliga anstalten i Gävle. Vi ser här ett ypperligt tillfälle för att Gävle, kan vara en viktig kugge i det brottsbekämpande arbetet, samtidigt som det lokalt skapas fler arbetstillfällen, såväl under byggnadsfasen som under drift.

Uppdrag till kommunstyrelsen

- Inrätta trygghetscentral, med bemanning dygnet runt
- Involvera allmänheten i det trygghetsfrämjande arbetet
- Satsa på kameraövervakning i brottsutsatta områden
- Utred möjligheten att öka förekomsten av kameraövervakning vid förskolor, skolor och fritidsgårdar
- Uppmuntra och aktivt stödja olika former av nattvandringsgrupper och erbjuda föreningar som arrangerar brottspreventiv verksamhet ett särskilt stöd
- Upprätta en skrivelse till regeringen, där Gävle kommuns lämplighet för ett nytt eller utbyggt fängelse framförs
- Kommunstyrelsen ska i samråd med utbildningsnämnden, planera för att samtliga kommunala skolor beredskapslagrar i egen regi, för att klara ett grundläggande måltidsbehov för samtliga skolbarn och personal under flera dygn
- Kommunstyrelsen ska i samråd och samverkan med sektor Velfärd planera för att kommunens boenden inom äldreomsorg och LSS, beredskapslagrar i egen regi för att klara ett grundläggande måltidsbehov för brukare och personal under minst sju dygn
- Kommunstyrelsen ska, i samverkan med sektor Velfärd, etablera ett omsättningslager för visst medicinskt skydds- och förbrukningsmaterial
- Kommunstyrelsen ska, i samarbete med utbildningsnämnden och sektor Velfärd, utreda och påbörja en etablering av ett centralt omsättningslager för vissa livsmedel och vissa förbrukningsvaror i syfte att höja kommunens beredskapsförmåga
- Ta fram förslag till ändrade lokala ordningsföreskrifter i syfte att förhindra religiösa utrop som inte är förenliga med vårt svenska kulturarv eller traditioner och som kan höras av andra medborgare eller besökare i Gävle kommun
- Verka för en levande centrumhandel
- Agera servicepartner gentemot näringslivet
- Kraftigt förbättra resultaten i svenskt näringslivs undersökningar om företagsklimat- detta genom beprövad erfarenhet och ny inhämtad kunskap

- Verka för kraftigt förbättrad arbetsmiljö inom hela kommunkoncernen
- Språkkrav vid all nyanställning inom kommunens kärnverksamheter ska införas
- Sammanställa vad som är lagstadgad kommunal verksamhet och vad som är politisk viljeriktning
- Inför en tolkavgift vid uteblivet besök eller sen avbokning så att tolk ej kan avbokas
- Tillsätt en återvandringshandläggare i syfte att ge stöd och information till de invandrare som önskar att återvända till sitt hemland
- Verka för ökad folkhälsa
- Verka för folkomröstningar av både rådgivande och beslutande slag i frågor som direkt berör medborgare
- Verka för fler rådslag för allmänheten i lokalt viktiga frågor
- Genomför kontinuerliga undersökningar om hur invånarna upplever den lokala demokratin och det lokala politiska samhällsklimatet
- Säkerställ att alla partier representerade i kommunfullmäktige har samma rättigheter beträffande affischering, information på kommunala skolor eller offentliga debatter
- Utred möjligheten att utforma upphandlingskrav inom området kött- och charkprodukter för att endast svenskt fläsk-, fågel-, och nötkött ska serveras i kommunal regi
- Kött från djur slaktade utan bedövning ska ej användas inom kommunens verksamheter
- Effektivisering av det miljöstrategiska programmet
- Verka för ny kärnkraft
- Gävle kommun ska fortsatt arbeta med anpassning för svåra väderförhållanden, så som extremväder och skyfall
- Genomför en konstinventering för att reda ut vilken konst kommunen har i sin ägo
- Öka kommuninvånarnas inflytande över den offentliga konsten och utsmyckningen

Utbildningsnämnden

Vår politik i nämnden

Lärare är skolans viktigaste resurs och deras engagemang och kompetens är avgörande för elevernas utveckling och framgång.

Vi vill se fler vuxna i skolan, både lärare och annan personal, för att skapa en tryggare och mer stödjande miljö för både elever och lärare.

En trygg och ordnad skolmiljö är en grundförutsättning för att eleverna ska kunna koncentrera sig på sitt lärande. Nolltolerans mot alla former av mobbning, rasism och trakasserier ska gälla. Vi satsar på förebyggande insatser och tydliga rutiner för att hantera kränkningar.

Gävle kommuns skolor ska vara platser där alla elever, oavsett förutsättningar, får det stöd de behöver för att nå sin fulla potential. Elever med funktionsnedsättningar ska få rätt stöd och anpassningar för att kunna delta i undervisningen på lika villkor. Särbegåvade elever ska få möjlighet att utveckla sina talanger genom stimulerande utmaningar.

Förskolan är en viktig del av barns utveckling och lärande. Gävle kommun satsar på hög kvalitet i förskolan och pedagogisk omsorg. Förskolan ska vara en trygg och stimulerande miljö där barnen får möjlighet att leka, lära och utvecklas i sin egen takt. Mindre barngrupper ger pedagogerna mer tid och möjlighet att ge varje barn den uppmärksamhet och det stöd de behöver.

Psykisk ohälsa bland unga är ett växande problem. Gävle kommun arbetar aktivt för att främja elevernas psykiska hälsa och välbefinnande. Elevhälsan ska vara lättillgänglig för alla elever. Vi satsar på förebyggande insatser och samarbete med andra aktörer.

Skolan ska vara en plats där eleverna känner sig trygga, sedda och respekterade. En skola som rustar dem för framtiden och ger dem de bästa möjliga förutsättningarna att lyckas i livet.

Utbildningsnämnden i korthet

Hanterar utbildningsfrågor enligt skollagen.

Utbildningsnämnden ansvarar för bland andra följande verksamheter:

- förskolan
- grundskolan
- anpassad grundskola
- fritidsverksamhet
- gymnasieskolan
- anpassad gymnasieskola
- socialt arbete med barn och ungdomar

Övergripande skolfrågor

Trygg skola

Det förebyggande arbetet ska intensifieras. Tidiga insatser är ovärderliga, framför allt sett utifrån ett individperspektiv men även utifrån ett ekonomiskt perspektiv.

Det ska råda aktiv nolltolerans mot mobbning, sexuella trakasserier och utanförskap på skolorna i Gävle kommun. Otrygghet och mobbning ska motverkas samtidigt som kränkande beteenden och attityder ska lyftas fram och motarbetas. Lärare, rektor och övrig personal ska, när situationen kräver det, alltid använda sig av de disciplinära åtgärderna inom ramen för skollagen.

Kameraövervakning och väktare ska användas vid behov för att skapa trygghet och säkra bevismaterial.

Förbättrad arbetsmiljö

Lärare i förskola och skola beskriver en vardag präglad av hög arbetsbelastning, stress, stora barngrupper och brist på behöriga kollegor. Den bristfälliga arbetsmiljön är den främsta orsaken till att lärare lämnar yrket. Ekonomiska satsningar som lönelöft och kompetensutveckling är bra men löser inte alla problem.

Arbetsmiljön ska förbättras. Det innefattar minskade barngrupper, höjd vuxentäthet och ökad tillgänglighet till elevhälsa. Detta sammantaget kommer att skapa en tryggare och mer stödjande miljö för både barn och personal.

Med dessa prioriteringar säkerställer vi att för- och grundskolepersonal kan fokusera på sin viktiga uppgift - att ge barnen en bra start i livet.

Begär utdrag ur belastningsregistret

All personal som arbetar med barn och ungdomar ska, utan undantag, kunna uppvisa utdrag ur belastningsregistret, som visar att man inte tidigare gjort sig skyldig till övergrepp mot barn eller annan allvarlig kriminalitet.

Modersmål i förskola och grundskola

Kommuner är skyldiga att erbjuda modersmålsundervisning, men lagstiftningen är otydlig gällande omfattning och organisation. Detta försvårar integrationen och är en ekonomisk belastning.

All modersmålsundervisning där behörig lärare saknas ska bedrivas digitalt i Gävle kommun. Detta möjliggör större grupper, färre undervisningstillfällen och ett mer effektivt arbetssätt.

Gävle kommun ska ansöka om att bli en försökskommun för slopad modersmålsundervisning, med undantag för nationella minoritetsspråk.

Språkrav för yrkesverksamma inom förskola och skola

De lärande institutionerna har i uppdrag att lägga grunden för en god språkutveckling hos barnen, därför är det en förutsättning att all personal behärskar det svenska språket väl för att kunna utföra sitt uppdrag enligt läroplan.

Samtlig personal i nämndens verksamheter ska behärska det svenska språket väl, och är också det språket som våra medarbetare ska använda i mötet med våra barn och elever. Med undantag för lärandesituationer då annat språkbruk faller inom ramen för undervisningen.

Motverka hedersförtryck i förskola och grundskola

Förebyggande arbete mot hedersförtryck ska implementeras i samtliga av våra förskolors och skolors handlingsplaner. Grundläggande är att samtlig pedagogisk personal besitter tillräcklig kunskap och insyn på området.

Samtlig personal ska även erhålla nödvändiga och effektiva utbildningsinsatser för att kunna fullfölja detta uppdrag. Fokus ska ligga på att upptäcka, ifrågasätta och förändra de värderingar och normsystem som utgör grunden för hederskulturen.

Reformera dagens resursfördelningsmodell

Nämnden får i uppdrag att ta bort kriteriet “Andelen nyanlända elever senaste fyra åren” från resursfördelningsmodellen.

Utred slopande av karensavdraget för personal inom för- och grundskola samt fritidshem

Sverigedemokraterna vill slopa karensavdraget för personal inom förskola och vissa lärare/fritidspedagoger i grundskolan. Gävle kommun ska därför utreda kostnaderna för detta.

Förskola och barnomsorg

Förord: En bra start i livet

Förskolan lägger grunden för barns livslånga lärande. Den ska erbjuda en trygg och stimulerande miljö där fri lek och känslomässig trygghet står i centrum. Genom lek utvecklas barnens kreativitet, sociala förmåga och nyfikenhet.

Förskolan har en viktig roll i att förbereda barnen för skolan. Med pedagogisk verksamhet av hög kvalitet ska barnens språkliga och sociala utveckling stimuleras.

I förskolan får barnen möta demokratin i praktiken. De lär sig att alla har rätt att uttrycka sin åsikt och att gemensamma beslut fattas genom att lyssna på varandra. Barnen ska uppmuntras att bilda sina egna uppfattningar och tänka kritiskt, inom ramen för demokratiska värderingar.

Förskolans uppdrag är att ge barnen en trygg start i livet och en god grund för fortsatt lärande. Det är viktigt att förskolan bygger på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, och att den är fri från ovetenskapliga sociala experiment.

Minskade barngrupper i förskolan

Forskning visar att små barngrupper, särskilt för yngre barn, är avgörande för kvaliteten inom barnomsorgen. I Gävle är 74% av barngrupperna större än Skolverkets rekommendation, trots minskade barnkullar.

Nämnden får i uppdrag att minska barngrupperna för att skapa en bättre arbetsmiljö och öka kvaliteten i förskolan.

Pedagogiska måltider

Den kostnadsfria pedagogiska lunchen för förskolepersonal ska återinföras. Att äta tillsammans med barnen är en del av det pedagogiska arbetet.

Genuspedagogik

Kommunen ska inte bedriva barnomsorg utifrån ett genusperspektiv.

Lokalförsörjning

Gävle kommun ska prioritera småskaliga förskolor vid ny- och ombyggnationer.

Småskaligheten ger bättre förutsättningar för att skapa trygga relationer, en god arbetsmiljö och en lugnare ljudnivå, vilket gynnar både barns utveckling och personalens välmående.

Pedagogisk omsorg

Kommunen ska öka valfriheten inom barnomsorgen genom att utveckla den pedagogiska omsorgen och "lägenhetsdagis".

Stora förskolor passar inte alla barn. Därför är det bra med fler dagbarnvårdare och lägenhetsdagis, vilka kan vara mer kostnadseffektiva.

Pedagogisk omsorg på obekväm arbetstid "Nattis"

Gävle kommun ska öka utbudet av barnomsorg på obekväm tid. Kommunen bör utreda möjligheten att skapa "Nattisplatser" i ytterområdena.

Grundskola

Förord: En skola värd namnet

Problem som fallande skolresultat, försämrade arbetsmiljö, minskad trygghet, ökat hot och våld samt hög frånvaro är nationella problem som även Gävle kommun upplever.

För att vända denna utveckling ska vi ha kunskapsfokus, skärpta krav på ordning och gott uppförande samt åtgärder för en god arbetsmiljö. Lugn och ro i klassrummet är grundläggande för elevernas lärande och trygghet ska vara en rättighet.

En välfungerande skola med goda resultat är målet. Skolan ska stödja och utveckla alla elever, både de som behöver extra stöd och de som behöver större utmaningar.

Skolan ska lära ut demokrati och respekt för andras åsikter, samt stimulera till kritiskt och konstruktivt tänkande kring etiska och moraliska frågor. Eleverna ska lära sig samarbeta, visa hänsyn, kamratanda och ärlighet.

Fostran och värderingar är primärt familjens ansvar, medan skolan ska betona gott uppförande, demokrati, varje människas unika värde, respekt och förståelse för det svenska samhället.

Lärarkyrket måste göras attraktivt igen

Gävle kommun ska skapa en bättre arbetsmiljö. Det innebär mindre klasser, fler vuxna i skolan och mer ordning och reda. Lärare ska ha en trygg och säker arbetsplats där deras auktoritet respekteras.

Den enskilde eleven prioriteras idag, vilket kan leda till att stökiga elever stör ordningen och tryggheten för andra. Lärarna ska få de förutsättningar de behöver för att utföra sitt uppdrag.

Hot och våld mot lärare

Hot och våld mot lärare i skolan är ett växande problem som skapar otrygghet och stress. Många lärare känner sig otillräckligt förberedda för att hantera dessa situationer och upplever bristande stöd från skolledningen.

Gävle kommun ska därför installera kameraövervakning där det behövs och tillse att lärare får utbildning i att hantera hot och våld. Lärare som trots detta utsätts ska få mer stöd. Arbetsgivaren har även ansvar att stödja personal som ingriper mot elever med oacceptabelt beteende.

För att ytterligare stärka stödet till skolpersonalen ska kommunen inrätta en central resurs som ska samordna arbetet mot hot och våld, samla in information från skolorna och rapportera till nämnden.

Måluppfyllelsen i grundskolan ska öka

För att elever ska lyckas i skolan krävs lugn och ro, tydliga regler och stöd till de som behöver. Många elever får inte det stöd de behöver, vilket kan leda till utåtagerande beteenden.

Gävle kommun ska arbeta för att alla elever ska nå sin fulla potential. Det innebär att tidigt identifiera och stötta elever som riskerar att halka efter, men också att ge särbegåvade elever den extra stimulans de behöver.

Lärares kompetens är central för elevernas lärande, men stora kunskapsskillnader i klassrummet försvårar effektiv undervisning. För att möta denna utmaning ska Gävle kommun satsa på fler tvåläraresystem.

För att öka måluppfyllelsen i skolan behöver vi även ta itu med problemet med skolfrånvaro. Det krävs en starkare samverkan mellan skola och socialtjänst, fler vuxna i skolan och ett tydligare fokus på kunskapsinhämtning.

Psykisk ohälsa bland unga

Psykisk ohälsa bland barn och unga ökar, särskilt bland flickor. Tidiga insatser är viktiga, både för individen och samhället. Elevhälsan är ofta den första kontakten barn och unga har med samhället när de mår dåligt, och därför är det avgörande att den är tillgänglig.

Nämnden får i uppdrag att öka tillgången på elevhälso-främjande insatser så att de möter elevernas behov.

Dyslexi och lättare läs-och skrivsvårigheter

Utbildning Gävle ska utreda skolverksamheternas faktiska behov av en logoped i kommunal regi.

Stöd för elever med särskilda behov

Elever med funktionsnedsättningar ska ges likvärdiga möjligheter att klara kunskapsmålen, utvecklas efter den egna förmågan och få uppleva glädjen över att lyckas. Därför tillförs resurser för att stärka kompetensen ute på skolorna med fler elevassistenter och pedagoger.

Gängkriminalitet och droger i skolan

Ökad narkotikaanvändning och gängkriminalitet i Gävle skapar en oroande situation, särskilt bland unga. Skolan måste vara en trygg plats fri från droger, vapen och kriminalitet.

Elever som begår allvarliga brott eller utgör en fara för andra ska inte vara i ordinarie skolverksamhet. För att förhindra att unga dras in i kriminalitet krävs ett kraftfullt åtgärds paket med fokus på förebyggande insatser: upplysning om drogers verkningar, tidig identifiering av drogmisbruk och kriminalitet, samt förstärkt samverkan mellan skola, hem, socialtjänst, polis och Drogfri skola. Drogtester och sökning med narkotikahundar är effektiva verktyg för att förebygga detta.

Fristående skolor – ett komplement

Sverigedemokraterna är positivt inställda till valfrihet. Ursprungstanken med friskolor var att ge föräldrakooperativ, skolor med specialinriktning och nedläggningshotade glesbygdsskolor en chans att bestå.

Fristående skolor kan komplettera den kommunala skolan, men den kommunala skolan ska vara basen i Gävle. Kontroll vid nyetablering av friskolor är viktig. Kommunen ska kontrollera fristående huvudmän och säkerställa att de följer svensk lagstiftning.

Skolan i ytterområden - för en levande landsbygd

Översiktsplanen för Gävle kommun betonar vikten av att behålla skolor och förskolor på landsbygden. Sverigedemokraterna anser att kommunen agerar tvärtemot detta genom att hota mindre verksamheter med nedläggning. Detta skapar oro och otrygghet, och riskerar att personal söker sig bort.

Kommunen ska se de mindre skolorna som tillgångar, inte besparingsområden. Nämnden ska utreda möjligheten att erbjuda elever från staden centralt boende för att gå i skola på landsbygden, likt systemet med skolskjuts in till Gävle. Detta kan motverka nedläggningar och avfolkning.

Jourskola

Nämnden ska utreda möjligheten att inrätta en jourkola eller jourklass för elever som mobbar eller stängs av på grund av disciplinära problem. Syftet är att skydda utsatta elever och säkerställa trygghet och studiero för övriga elever.

Bra kost inom verksamheten

Gävle kommun ska i huvudsak servera svensk husmanskost. Utöver att det är en god och näringsriktig grund kan den bidra till ökad självförsörjningsgrad genom att köpa närodlat från lokala aktörer.

Gymnasieskolan

Bättre matchning, fler praktikplatser och ökad samverkan

Företag i Gävle behöver kompetens. Gymnasieskolan är central för att matcha utbildning med arbetsmarknadens behov. Skolan, kommunen och näringslivet måste skapa forum för framtidstro och konkreta åtgärder, och studie- och yrkesvägledningen ska utvecklas.

Vi vill även se ökad samverkan mellan gymnasieskolan och högskolan i Gävle.

Uppdrag till utbildningsnämnden

- Arbetet för förbättrad arbetsmiljö ska intensifieras
- Tryggheten för elever och personal ska öka
- Säkerställa att uppvisande av utdrag från belastningsregister sker vid all form av nyanställning av personal, som ska arbeta och verka med och i närheten av barn och unga
- Språkkrav vid all nyanställning
- Digitalisera all modersmålsundervisning, där behörig lärare saknas
- Ansök om att bli försökskommun för slopad modersmålsundervisning
- Arbeta aktivt för att motverka hedersförtryck i förskola och skola
- Undersök förekomsten av hedersförtryck bland elever
- Åtgärder mot hedersförtryck ska implementeras i handlingsplanerna för kommunens förskolor
- Utred slopande av karensavdraget för personal inom för- och grundskola samt fritidshem
- Värna och bevara våra mindre förskole- och skolenheter i så lång utsträckning som möjligt
- Minska barngrupperna i förskolan
- Stimulera utveckling av pedagogisk omsorg samt småskaliga förskolor och "lägenhetsdagis"
- Öka attraktiviteten för yrket dagbarnvårdare
- Utredda hur kommunen kan tillskapa "nattisplatser" i våra ytterområden
- Verka för ökad måluppfyllelse så att alla barn lämnar grundskolan med behörighet att söka till gymnasiet
- Omfördelad resursfördelningsmodell för en mer likvärdig skola
- Utredda möjligheten att införa jourkola eller jourklasser
- Nolltolerans mot gängkriminalitet, droger och vapen i skolans lokaler och dess omkringliggande miljö
- Använd trygghetsskapande åtgärder såsom kameraövervakning och väktare vid behov
- Använd sök med narkotikahund på högstadiet och gymnasiet vid behov
- Inför frivilliga drogtestar på kommunens högstadie- och gymnasieskolor

- Inför krav om drogtester för att elever ska få sommarjobba i kommunens regi
- Arbeta för psykisk hälsa
- Förbättrad tillgång till skolkurator och skolsjuksköterskor
- Motverka mobbning, svenskfientlighet, rasism och skadegörelse
- Öka vuxentätheten generellt i skolan
- Öka antalet anställda inom Elevhälsan
- Verka för tidig upptäckt av läs- och skrivsvårigheter
- Utred hur behovet av en logoped i kommunal regi ser ut
- Öka stödet för elever med särskilda behov
- Elever som ligger i framkant eller är särbegåvade ska få tillräcklig stimulans och utmaning under sin utbildning
- Utred möjlighet till ökad fysisk aktivitet för årskurs 0-6
- Närproducerade livsmedel ska användas i möjligaste mån
- All mat som serveras i Gävle ska leva upp till svensk djurhållningsstandard
- Basen i verksamhetens matutbud ska vara husmanskost
- Behov av specialkost ska bygga på en dokumenterad diagnos, allergi eller sådant som kan styrkas med intyg från legitimerad sjukvårdspersonal
- Värna och bevara byskolorna och skolorna i våra ytterområden
- Utred möjlighet att erbjuda skolskjuts för elever som önskar gå i skolor utanför centrala Gävle, uppdraget ska genomföras gemensamt med samhällsbyggnadsnämnden
- Kommunala skolor ska utgöra basen i Utbildning Gävle och kan kompletteras med friskolor
- Stärka gymnasieskolans samarbete med universitet, högskolor och näringsliv
- Stärka och effektivisera dagens studie- och yrkesvägledning

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

Vår politik i nämnden

Gävle kommun ser människors möjligheter och ger alla rätt stöd för att nå sin fulla potential. Insatser ska leda till positiva resultat och att varje krona ska användas effektivt. Därför ska kommunen kvalitetssäkra och utvärdera de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna.

Kommunen ser ett behov av att stärka kompetensen hos arbetssökande, särskilt inom områden där det råder arbetskraftsbrist. "Jobb först" är en bra princip, men den ska anpassas till individens förutsättningar och arbetsmarknadens behov.

Gävle kommun ska inkludera fler personer med funktionsnedsättning i arbetslivet och deras kompetens ska tas tillvara. För att uppnå detta ska kommunen stärka samarbetet med lokala företag och sociala företag.

Samverkan är avgörande för att lyckas. Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden ska samarbeta med näringslivet, utbildningsnämnden och socialnämnden för att skapa en helhetssyn.

Kommunen ska skydda vårt välfärdssystem från missbruk. Därför ska en kompetens med uppgift att förebygga felaktiga utbetalningar tillsättas.

Gävle kommuns mål är att ge alla individer högkvalitativt stöd utifrån deras behov, oavsett om det gäller vuxenutbildning, försörjningsstöd, daglig verksamhet eller stödinsatser inom LSS. Alla ska ges möjlighet att arbeta, utvecklas och bidra till Gävles utveckling.

Kommunen ska skapa bättre förutsättningar för integration och ställer krav på anpassning och egen försörjning, samtidigt som kommunen erbjuder verktyg för att nå dessa mål.

Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden i korthet

Arbetsmarknads och funktionsrättsnämnden har det politiska ansvaret för verksamheter inom;

- Arbetsmarknad
- Vuxenutbildning
- Försörjningsstöd
- LSS- Lag om stöd och service till personer med vissa funktionshindrade
- Daglig verksamhet (EDV=enheten för daglig verksamhet)

Utökad digital distansundervisning

Den digitala utbildningen för vuxna ska öka. Dels för att effektivisera verksamheten genom att öka antalet utbildningsplatser, dels för att frigöra arbetstid hos den enskilde läraren och erbjuda en mer flexibel skolgång för personer med arbete.

Svenska för invandrare (SFI)

Grundläggande kunskaper i svenska språket är helt avgörande för att människor som kommit till Sverige från andra länder ska kunna ta sig in på arbetsmarknaden.

Kraven på SFI-undervisningen måste öka. Resultaten måste bli bättre och genomströmningen snabbare. En tidsgräns för deltagande i SFI ska därför finnas.

Yrkesinriktad SFI

Gävle kommun erbjuder idag olika heltidsutbildningar i kombination med SFI, exempelvis bussförare, vårdutbildningar och gästservice på hotell. För att ytterligare öka sysselsättningen och minska dagens utanförskap ska en utbildning i entreprenörskap och företagande kopplat till SFI implementeras.

Motverka bidragsfusk

Kommunen ska motverka fusk, därför avsätts resurser för att förebygga och upptäcka felaktiga utbetalningar.

Kräv alltid tillbaka felaktigt utbetalt stöd

En individ eller en familj kan uppbära ett flertal olika ekonomiska bidrag, och därigenom få dubbelt ekonomiskt bistånd för samma ändamål. Det ska vara en självklar grundprincip att man inte ska kunna få ersättning eller stöd för samma sak två gånger.

Kommunen ska alltid kräva tillbaka felaktigt utbetalade bidrag och stöd.

LSS

Nämnden ska utreda det aktuella behovet av boenden i kommunal regi för individer med en socialpsykiatrisk funktionsnedsättning. Tillsammans med omkringliggande kommuner kan vi samverka och samordna planer för att skapa egna boenden i kommunal regi.

Med en minskning av dagens externa placeringar, skulle vi kunna erhålla en ökad kontroll och insyn på verksamheten och dess kvalitativa uppföljningsarbete.

Boendestöd

Boendestöd spelar många gånger en avgörande roll i vardagen för våra kunder med psykisk funktionsnedsättning. Dess funktion är att stödja, upprätthålla och utveckla individens egna förmågor, så att de kan leva ett så självständigt liv som möjligt.

Nämnden får i uppdrag att undersöka intresset, för drift och medfinansiering vid en eventuell etablering av ett Fontänhus, hos andra aktörer.

Lagen om valfrihetssystem (LOV) inom Enheten för daglig verksamhet (EDV)

EDV är ett framgångsrikt projekt som skapar en meningsfull vardag för människor med funktionsnedsättningar. Vi ser risker med privatisering, som kan urholka brukarunderlaget och äventyra brukarnas stabilitet och trygghet. Vi har en pragmatisk inställning till LOV och värnar valfrihet, men är medvetna om att privatisering inte alltid är lösningen.

Yrkesmatchad utbildning

Samhällsutvecklingen ställer allt högre krav på kompetens. Kommunen ska skapa en bättre matchning mellan arbetskraft och arbetstillfällen och satsa på utbildning inom områden med kompetensbrist.

Samarbetet mellan vuxenutbildningen och högskolan ska stärkas för att underlätta vidareutbildning. Kommunen ska också införa lärlingsanställningar som kombinerar praktik med utbildning för att ge individer optimal förberedelse för arbetslivet.

Uppdrag till Arbetsmarknads- och funktionsrättsnämnden

- Inför lärlingsanställningar, där även utbildning ingår, för bästa matchning mot arbetsmarknaden
- Människors möjlighet till integration och assimilation i det svenska samhället ska öka genom tydliga krav på anpassning och egen försörjning
- Stärka banden med näringslivet, för att få fler personer med funktionsnedsättning inkluderade i arbetslivet
- Utöka digital undervisning inom vuxenutbildningen
- Tidsbegränsa deltagandet i SFI
- Utöka yrkesinriktad SFI med utbildning i företagande och entreprenörskap
- Försörjningsstöd ska alltid ses som en tillfällig lösning när inga andra möjligheter till försörjning finns
- Felaktiga utbetalningar ska konsekvent följas av ett återbetalningskrav
- Tillsätt handläggare mot felaktiga utbetalningar
- Utred möjlighet att utvidga verksamheterna inom socialpsykiatri och boendestödet
- Undersök möjlighet att, i samverkan med omkringliggande kommuner, utöka boenden i kommunal regi, för individer med en funktionsnedsättning inom socialpsykiatri
- Uppdra åt kommunen att undersöka intresset, för drift och medfinansiering vid en eventuell etablering av ett Fontänhus, hos externa aktörer
- Enheten för daglig verksamhet (EDV) ska kvarstå i kommunens regi i sin helhet även framöver

Omvårdnadsnämnden

Vår politik i nämnden

Tryggheten inom omsorgen ska öka genom kompetensutveckling för personalen, med fokus på personcentrerad vård och samarbete mellan olika professioner.

Omvårdnaden ska präglas av kvalitet, kontinuitet och god kommunikation. Obligatoriska språktester vid nyanställning säkerställer att all personal kan kommunicera obehindrat på svenska. Utdrag ur belastningsregistret ska krävas för att motverka brott.

Arbetsmiljön för medarbetarna behöver förbättras, med minskad stress, hållbara tidsscheman och en fungerande vikarieanskaffning.

All personal inom omsorgen ska kunna utföra grundläggande arbetsuppgifter oavsett kulturella eller religiösa uppfattningar.

Omvårdnadsnämnden i korthet

Omvårdnadsnämnden har det politiska ansvaret för verksamheter som omfattar bland annat:

- Stöd och omsorg till äldre
- Förebyggande verksamhet
- Hemtjänst och hemsjukvård
- Vård och omsorgsboende

Personalen- våra vardagshjältar

Påfrestande läge för personalen

Arbetsmiljön inom omvårdnad i Gävle kommun är i stort behov av förbättring. Det råder en pressad situation med stressad personal och ett överdrivet beroende av vikarier. Detta påverkar både personalens välmående och kvaliteten på vården.

För att skapa en mer hållbar arbetsmiljö ska samarbetet mellan enskilda enheter och bemanningsenheten stärkas. Genom en ömsesidig förståelse mellan organisationens medarbetare kan vi uppnå förbättrad arbetsmiljö utan att kostnaderna skenar.

Delade turer - inte ett krav men en möjlighet

Delade turer ska kvarstå som en möjlighet för de medarbetare som faktiskt önskar arbeta efter ett sådant upplägg.

Förbättra chefers förutsättningar

Rutiner, tydlig ansvarsfördelning och ett rimligt antal underställda är grundläggande förutsättningar för ett fungerande ledarskap i en arbetsmiljö präglad av ständiga förändringar och krav på att hålla budget.

Språkbrister i vården

Språkbrister inom äldreomsorgen är ett problem i många kommuner, inklusive Gävle. IVO har kritiserat detta då det riskerar patientsäkerheten och skapar arbetsmiljöproblem.

Gävle kommun ska ställa högre språkkrav, införa språktester och åtgärder för att höja språknivån. All personal ska kunna kommunicera effektivt med kunder och anhöriga, både i praktiska frågor och i vardagliga samtal.

Säkerhet för vårdpersonal

Vårdpersonal i Gävle kommun efterfrågar personlarm för ökad trygghet, särskilt vid arbete på kvällar, nätter och helger i utsatta områden. Personlarm möjliggör snabb hjälp i akuta situationer, vilket skapar tryggare arbetsförhållanden och förbättrad arbetsmiljö. Därför ska nämnden undersöka möjligheten att införa personlarm för personal som arbetar obekvämt arbetstid.

Fria arbetsskor

Det är allmänt känt att det är viktigt att ha bra och lämpliga skor eller utprovade skoinlägg när man jobbar inom omvårdnad för att förhindra belastningsskador. Nämnden får i uppdrag att se över möjligheten att erbjuda fria arbetsskor eller utprovade skoinlägg.

Trygghet för vårdtagarna

Genomförandeplaner

Genomförandeplanerna är eftersatta. Detta är allvarligt då aktuella planer är avgörande för att kunderna ska få rätt omsorg. Kontinuerliga uppdateringar och mätningar behövs för att säkerställa god kvalitet.

Förbättrad avvikelshantering

Omvårdnadsnämnden ska säkerställa bättre rutiner för att systematiskt identifiera och hantera avvikelser. Negativa och avvikande händelser ska rapporteras så snabbt som möjligt. Bra kommunikation med anhöriga ger bra förutsättningar för en fungerande relation och samarbete för kundens bästa.

Rätt läkemedelshantering

Läkemedelshanteringen inom Gävle kommuns hemtjänst och hemsjukvård ska förbättras. Rutiner och riktlinjer ska ses över för att säkerställa att hanteringen sker korrekt och patientsäkert. Personal ska ha rätt kompetens för att ordinera och hantera läkemedel.

Utdrag ur belastningsregistret

Utdrag ur polisens belastningsregister ska alltid krävas vid anställning inom äldreomsorgen i Gävle kommun. De äldre ska känna sig trygga och säkra med personalen i sina hem.

Demensvård

En handlingsplan för utveckling och förbättring av demensvården inom kommunens verksamheter ska tas fram.

Kunden i fokus

Sociala insatser

Träffpunkter för äldre, avlösningsverksamhet och anhörigcenter är viktiga insatser för förbättrad livskvalité hos brukare och anhöriga och ska därför fortsatt erbjudas.

Samverkan

Samverkan mellan Region Gävleborg och Gävle kommun ska förbättras vid hemkomst från sjukhusvistelse.

Kuratorer för de äldre

Många äldre i Gävle kommun lider av psykisk ohälsa på grund av faktorer som social isolering, förlust av anhöriga och oro. Kommunen ska fånga upp och erbjuda stöd till dessa personer. En äldreкуратор kan genom samtal och vägledning motverka psykisk ohälsa bland äldre på boenden och med hemtjänst, vilket leder till ökad livskvalitet.

Kategori-boende med djur

Forskning visar att djur har positiva effekter på äldres hälsa och livskvalitet. Därför ska Omvårdnad Gävle utreda möjligheten att införa kategori-boende där kunder kan ha med sina husdjur och personal kan ta med lämpliga djur. Utredningen bör även omfatta möjligheten att använda terapidjur inom övriga verksamheter.

Näringsrik och god mat

Måltiderna inom äldreomsorgen är viktiga för både näring och livskvalitet. God, näringsrik och vällagad mat ska serveras, med möjlighet till vegetariska alternativ. På enheter utan kök ska personalen ha kunskap om korrekt uppvärmning av mat. Kostnaden för att införa matlagning på plats ska utredas.

Hemtjänsten bör få matlådor levererade minst tre gånger i veckan för att garantera färskhet. Maten ska vara välbekant för de äldre, till exempel husmanskost.

Minskning av undernäring och mätning av nattfasta

Idag mäts äldres nattfasta på särskilda boenden, men inte inom hemtjänsten. Gävle kommun ska därför initiera mätningar av nattfasta även inom hemtjänsten för att upptäcka och åtgärda problem med undernäring.

Dietisthjälp

Omvårdnad Gävle ska arbeta aktivt mot undernäring bland äldre, och ska därför utreda möjligheten att erbjuda dietisthjälp. Genom detta skulle vi bättre kunna anpassa kosten och därmed minimera undernäring samt förebygga fetma.

Uppdrag till omvårdnadsnämnden

- Förbättrad arbetsmiljö med minskad stress och arbetsbelastning
- Se över nuvarande struktur i personalkedjan
- Rimligt antal medarbetare per chef
- Verka för ökad status för arbete inom omvårdnadssektorn
- Utvärdera bemanningshandboken
- Avskaffa ofrivilliga delade turer
- Minska behovs- och timanställningar till förmån för fler tillsvidareanställningar
- Utredda slopande av karensdagen för personal med daglig kundkontakt
- Vid nyanställning skall krav på adekvat utbildning eller minst 3 års arbetserfarenhet inom aktuellt område ställas
- Verka för större kontinuitet bland personal inom hemtjänsten för att främja kundernas integritet, trygghet och säkerhet
- Erbjuder gratis influensavaccinering på frivillig basis till kommunalt anställda inom omvårdnadsyrkena
- Utredda möjlighet till fria arbetsskor
- Mäta nattfastan även inom hemtjänsten
- Verka för att andelen läkemedelsavvikelse minskar kraftigt
- Verka för förbättrad munhälsa bland brukarna
- Införa riktad information till berörda om brottslighet mot äldre personer
- Begär utdrag från belastningsregistret vid anställning
- Garantera god kommunikation, all personal ska tala god svenska
- Värna om och verka för ökad social stimulans hos våra kunder
- Verka för en lugn boendemiljö med möjlighet till promenader med hjälp av trygg och välkänd personal
- Anpassa den fysiska miljön vid särskilda boenden för ökad trivsel
- Utred möjligheten att starta kategoriboenden med husdjursprofil samt införande av terapidjur
- Utred dietisthjälp för äldre
- Verka för vällagad och näringsrik mat tillagad på plats, med fördel tillagad av närproducerade råvaror

- Löpande utvärderingar kring verksamheten ska redovisas på Gävle kommuns hemsida
- Inhämta åtgärdsförslag från kunder inom kommunens hemtjänst kring hur omsorgen ska kunna förbättras
- Utred möjlighet till äldreкураторer

Socialnämnden

Vår politik i nämnden

Gävle kommuns socialförvaltning ska ha kompetens och hög beredskap för att professionellt möta invånarnas hjälpbehov. Socialnämnden ska arbeta förebyggande, se individen i varje ärende och aktivt stärka familjer, minska utanförskap och ohälsa.

Att stödja barn och unga i utsatta situationer är prioriterat. Kommunen ska intensifiera samarbetet mellan socialtjänst, skola, föreningsliv och polis för att tidigt identifiera riskpersoner och förebygga kriminalitet.

Kommunen ska arbeta mer aktivt med hemlöshet, missbruk och drogprevention i skolan.

Arbetet mot våld i nära relationer behöver intensifieras. Med tanke på ökningen av hedersrelaterade ärenden ska resurser och kompetens tillföras detta område.

Socialnämnden i korthet

Socialnämnden har det politiska ansvaret för kommunens verksamheter inom socialtjänst, vilket omfattar bland annat;

- Budget- och skuldrådgivning
- Uppgifter och uppdrag enligt socialtjänstlagen
- Familjerätt
- Familjerådgivning
- Serveringstillstånd för restauranger
- Lotteritillstånd

Orosanmälningar

Under de senaste åren har antalet orosanmälningar om barn ökat markant. I Gävle kommun finns ungefär 2100 barn som lever i hushåll där våld förekommer, 400 av dessa utsätts själva för våld.

Alla övergrepp mot barn ska alltid polisanmälas och utredas grundligt. Gävle kommun ska göra årliga uppföljningar kring det stora antalet orosanmälningar.

Relevanta insatser i tid

Den nya socialtjänstlagen som träder i kraft den 1 juli 2025 betonar vikten av att nå ut till människor innan problem uppstår, vilket innebär att insatser ska ges tidigt för att förhindra att situationen förvärras.

En oroväckande mängd utredningar avslutas utan insats, detta på grund av att vårdnadshavare avböjt vidare stöd. Socialtjänsten i Gävle ska förstärka arbetet gentemot våra utsatta barn och unga genom mer träffsäkra insatser och en effektivare resursanvändning. Stödinsatser ska sättas in i ett tidigt skede och de ska utvärderas regelbundet för att säkerställa att de håller hög kvalitet och är relevanta och tillräckliga.

Socialtjänsten ska även utreda hur många familjer och individer som faktiskt genomför och slutför de frivilliga insatserna som erbjuds. För de familjer som avböjer frivilliga insatser ser vi ett stort värde av förstärkta motivationssamtal till att ta del av insatserna.

Förebyggande arbete

Gävle kommun ska sikta mot ett förstärkt och utvecklat förebyggande arbete med bland annat en förbättrad öppenvård. Målet är att skapa en mer integrerad och individanpassad vård som möter invånarnas behov.

Genom att erbjuda fler kontaktpunkter och flexibla tider för besök, samt utveckla digitala tjänster, ska kommunen göra det enklare för människor att få det stöd de behöver.

Stor vikt ska läggas vid att utbilda och stödja anhöriga, vilket kan bidra till en bättre förståelse och hantering av situationer kopplade till missbruk och psykisk ohälsa.

Familjerådgivning

Familjerådgivning är ett grundläggande och förebyggande stöd för många familjer. Det kan förebygga eventuella separationer och skilsmässor, bryta destruktiva familjemönster eller hjälpa till att förbättra familjens interna kommunikation. Barns bästa ska alltid sättas i fokus.

Motverka gängrekrytering

För att identifiera och stödja sårbara barn ska samarbetet mellan socialtjänst och skola stärkas genom regelbundna möten. Skolan ska ha fler vuxna som ger vägledning till elever i riskzonen.

All personal som arbetar med barn och unga ska få information om varningstecken och beteenden som kan indikera problem, så att rätt insatser kan sättas in i tid.

Kommunen ska samarbeta med polisen i syfte att motverka gängrekrytering. Kontinuerlig uppföljning och utvärdering av insatserna är viktigt för att justera strategier och säkerställa att de är effektiva.

De viktiga fältassistenter

Som en viktig del i det förebyggande arbetet har vi fältassistenter. De finns närvarande i kommunens mest utsatta områden. I dialog med polisen jobbar de förebyggande och söker kontakt med ungdomar i riskzonen.

Fältassistenter ska fortsatt arbeta i de mest utsatta områdena men vi ser även behov av besök i andra områden i förebyggande syfte.

Hem för vård eller boende (HVB hem)

De externa HVB-placeringarna i Gävle kommun ökar kraftigt, ofta på grund av kriminalitet bland unga. Dessa ungdomar har i regel flera problem, såsom missbruk, psykisk ohälsa och omsorgssvikt. HVB-placeringar är kostsamma, och med tanke på det ekonomiska läget behöver socialnämnden effektivisera.

Kommunen ska därför erbjuda likvärdig vård i egen regi i så stor utsträckning som möjligt.

Familjehem och jourhem

Gävle kommun har ett ökat behov av familje- och jourhem. Samtidigt finns svårigheter med att rekrytera familjehem. Detta medför att barn och unga i stället placeras på HVB-hem.

Idag råder en stor konkurrens om hemmen. Nämnden får i uppdrag att tillsätta en utredning i syfte att förbättra samverkan mellan Gävle och andra kommuner gällande tillgängligheten till dessa.

Skolfam

Skolfam är en arbetsmodell som syftar till att förbättra skolresultaten för barn i familjehem. Den fokuserar på att förebygga skolmisslyckanden genom tvärprofessionell samverkan mellan socialtjänst, skola och familjehem.

Gävle kommun ska fortsatt erbjuda individuellt anpassat stöd via Skolfam för att ge barn högre chans att nå gymnasiebehörighet och bättre framtidsutsikter.

Missbruksvård

Det finns ett stort behov och värde av screening av risk- eller missbruk av alkohol och/eller narkotika. Detta oavsett vilken enhet eller avdelning den hjälpsökande vänder sig till.

Vi betonar vikten av att socialtjänsten jobbar tillsammans med skola och skolhälsovård - inte minst när det gäller arbetet med drogtester i skolan. Ett konkret handlingsprogram ska tas fram för tidigt upptäckt av barn och unga i riskzonen för utslagning.

Förbättrad uppföljning

En brukare som beviljas avgiftning måste ha en färdigställd behandlingsplan så att dessa insatser sker sammanhängande. Därutöver ska en plan för eftervård, på hemmaplan, formuleras och vara färdig innan vederbörande lämnar den behandlande instansen.

Gävle kommun ska öka nyttjandet av samordnad individuell plan (SIP). De individer som är i behov av insatser och stöd från både hälso- och sjukvård och socialtjänst, ska få dessa insatser samordnade.

Säkra Grindens verksamhet

Grinden är en viktig stödverksamhet för barn mellan 6 och 20 år som lever i familjer med missbruksproblematik. Även barn och unga som lever i miljöer med psykiska sjukdomar, våld eller konfliktfyllda separationer kan få hjälp där.

Bostad först - en möjlig väg ur hemlöshet

Genom Bostad först erbjuds hemlösa en trygghet i ett eget boende, som ska generera en känsla av förutsägbarhet och kontroll över sitt liv. Inga krav på nykterhet ställs från verksamhetens sida för att individen ska få behålla sitt hyreskontrakt.

Ett professionellt team ska finnas med i med hela processen, vilka ska erbjuda olika former av stöd och uppmuntrande insatser, så som exempelvis uppmuntran till att delta i behandling och stöttning under en sådan.

Gävle kommun ska arbeta aktivt för att hitta personer som befinner sig i hemlöshet och ska uppmuntra dem att delta i Bostad först.

Våld i nära relation

Riktade insatser mot förövare som önskar bryta det egna våldsutövandet är nödvändiga, och ett viktigt led i att förebygga och motverka våld i nära relationer. Kommunen ska erbjuda insatser som syftar till ett förändrat beteende och ett upphörande av våldsagerande hos förövaren. Viktigt dock att sådana insatser genomförs med beaktande av behovet av trygghet och säkerhet hos den/de våldsutsatta.

Stöd mot umgängessabotage

Familjerätt eller annan stödinstans inom socialtjänsten, ska få ökade befogenheter att aktivt verka mot barns utsatthet i form av umgängessabotage vid separationer.

Socialtjänst Gävle ska sträva efter jämställdhet för hjälpsökande föräldrar.

Hedersförtryck

I förhållande till svenska lagar och existerande rutiner är hedersproblematiken något nytt. Detta har tidigare inte behövt beaktats, varför en hantering av hedersproblematik utifrån socialtjänstens standardrutiner kan medföra negativa konsekvenser för den drabbade.

En grundläggande förutsättning för att socialnämnden ska kunna arbeta stödjande, hjälpa och skydda de som är utsatta för hedersförtryck, är att samtlig yrkesverksam personal besitter goda kunskaper och insyn kring vilka uttryck denna problematik kan yttra sig i.

Med anledning av ovanstående ska information angående hedersproblematiken vara tydlig och göras än mer lättillgänglig.

Tillståndsenheten

Kommunen ska ha tydliga riktlinjer för tillståndshantering. Handläggning av tillståndsärenden ska vara så enkel som möjligt. Bra kommunikation med den sökande är grundläggande vid tillsyn och kontroll. Kommunen ska tillhandahålla bra service genom att vara en hjälpare hand.

Uppdrag till socialnämnden

- Genomför årliga uppföljningar kring de ökade antalet orosanmälningar
- Fler utredningar som påvisar missförhållanden ska leda till insatser
- Alla övergrepp mot barn, där tecken på lagbrott finns, ska leda till en polisanmälan och utredas grundligt
- Socialtjänst Gävle ska säkra barnperspektivet
- Regelbunden uppföljning av hur många berörda som tar emot och slutför de frivilliga stödinsatser som erbjuds
- Utvärdera socialtjänstens stödinsatser till berörda familjer och individer
- Utreda hur många individer/familjer, som tidigare nekat insatser, men som återkommer som ett ärende till nämnden
- Förstärkta motivationssamtal för att anta frivilliga insatser för de familjer som uppvisat missförhållanden, men tidigare nekat desamma
- Socialtjänsten ska beläggas med anmälningsskyldighet vid misstanke om att en klient har kopplingar till gängkriminalitet, hedersvåld eller terrorkopplingar. Anmälan ska ske till polismyndigheten när lagen tillåter
- Motverka, informera, ingripa och stödja utsatta vid upptäckt av hedersrelaterat förtryck och våld samt tvångsgifte
- Att för utrikesfödda klienter tydliggöra och öka tillgängligheten av information om vilka lagar och värderingar som ligger till grund för det svenska samhället. Verksamheter som kan tänkas komma i kontakt med hedersproblematik är prioriterade.
- Screening av ett risk- eller missbruk av alkohol och/eller narkotika, ska ingå i socialtjänstens grundutredning
- Missbruksvård där samtliga insatser såsom avgiftning, behandling samt efterbehandling koordineras utan glapp
- Öka nyttjandet av samordnad individuell plan (SIP)
- Stärk det drogförebyggande arbetet i skolan
- Samarbetet med Drogfri skola ska stärkas
- Kommunen ska erbjuda kvalificerad rådgivning i svåra livssituationer
- Verka för ökad tillgång till familje- och jourhem
- Bevara Grindens verksamhet

Kultur och fritidsnämnden

Vår politik i nämnden

Kulturpolitikens främsta syfte ska vara att stärka intresset för och kunskapen om svensk och lokal kultur, samt att värna om vårt gemensamma kulturarv. En levande kultur skapar en känsla av samhörighet och gemensam identitet.

Det underlättar även assimilering av nyanlända och bidrar till ett mer inkluderande samhälle. Ekonomiskt stöd ska inte ges till föreningar som aktivt motverkar demokrati och svenska värderingar.

Gävle ska vara en kommun med ett rikt utbud av aktiviteter för alla åldrar. Vi ska satsa på idrott, föreningsliv och friluftsliv som främjar en aktiv och hälsosam livsstil. Samtidigt ska vi uppmuntra och stödja nya former av kultur och fritid, som till exempel e-sport för att skapa möjligheter till gemenskap och utveckling för fler av kommunens ungdomar.

Genom att lyfta Gävles lokala historia och det rika föreningslivet kan vi stärka den lokala identiteten och attrahera både invånare och turister. Tillsammans med Gävleborna ska vi skapa en kommun där kultur och fritid är tillgängligt för alla och bidrar till en bättre livskvalitet.

Kultur och fritidsnämnden i korthet

Kultur- och fritidsnämnden har det politiska ansvaret för verksamheter inom kultur och fritid. Sådana verksamheter kan till exempel vara;

- Att bedriva kommunens fritidsverksamhet.
- Att främja förutsättningar för en aktiv fritid.
- Att ansvara för idrott- och badanläggningar, samt kommunala friluftsbad.
- Att driva och organisera symfoniorkester och konserthus.
- Att ansvara för kommunens bibliotek.
- Att ansvara för konsumentvägledning och bistånd vid skuldsanering.
- Att ansvara för bidrag till föreningar, studieförbund och övriga organisationer inom området.
- Att besluta om kulturpris, kulturstipendier och idrottsstipendier.
- Att för kommunens räkning införskaffa, förvalta och vårda konstverk och samlingar.
- Att verka för att bevara och vårda byggnader, miljöer och anläggningar av kulturhistoriskt och/eller estetiskt värde.
- Att bedriva kulturskoleverksamhet.

Kulturpolitik för stärkt samhällsgemenskap

Gävle kommuns breda kultur- och fritidsutbud är viktigt för att alla invånare ska kunna utöva sina intressen och inspireras till nya. Detta främjar gemenskap och kunskapsutbyte mellan generationer. Gemensamma normer och traditioner stärker kommunen och skapar trygghet.

Sverigedemokraterna vill att alla Gävlebor, oavsett bakgrund, ska ha lika tillgång till kultur- och fritidsutbudet. Gävles historia inom föreningsliv och idrott ska värnas, tillsammans med kulturhistoriska, moderna och inflytelserika inslag.

Nationaldagen bör firas för att stärka den nationella gemenskapen och hylla svensk kultur och tradition, snarare än att fokusera på mångkulturalism.

Minskat intresse för föreningsliv är en utmaning

Fritidsaktiviteter är viktiga för barn och unga, men intresset för organiserade idrottsföreningar har minskat. Detta kan bero på flera faktorer, som ökad skärmtid, stress hos föräldrar och en mer individualistisk livsstil. Det behöver dock inte innebära negativa konsekvenser, eftersom barn och unga kan hitta andra vägar till en aktiv fritid.

För att möta denna utveckling bör kommunen satsa på fler spontanidrottsplatser. Konstgräs som byts ut kan återanvändas på grusplaner och skolgårdar, vilket skapar fler möjligheter till spontanidrott. Vid upprustning av idrottsplatser ska barn och unga med funktionsnedsättning alltid beaktas så att alla kan delta.

Det viktiga föreningslivet och dess nya utmaningar

Folkhälsoarbetet är centralt för att främja en aktiv livsstil, särskilt bland barn och unga. Idrottsrörelsen, med sin starka förankring i svensk folkrörelsetradition, har en viktig roll att spela, inte bara för att förbättra folkhälsan, utan också för att fostra demokratiska och sociala värderingar. Genom att erbjuda en meningsfull fritid, fri från kriminalitet och missbruk, bidrar idrottsrörelsen till ett mer positivt och hälsosamt samhälle. Att stödja det lokala idrottslivet, både stora och små föreningar, är därför en klok investering för Gävle kommun.

Ett rikt idrottsliv kräver samverkan mellan kommunen, näringslivet och idrottsföreningarna. Gävle ska ha ett blomstrande föreningsliv och vi anser att kommunen ska ge generellt stöd till föreningar, med särskild prioritering av barn- och ungdomsverksamhet.

Den organiserade brottsligheten har fått fäste inom föreningslivet. Kriminella individer utnyttjar systemet genom att bilda föreningar och ansöka om bidrag trots näringsförbud och skulder.

Föreningslivet ska vara en trygg miljö för alla, särskilt för barn och unga. Därför ska kontrollen av föreningar stärkas, för att säkerställa att de som erhåller bidrag bedriver drogfri verksamhet utan kriminella kopplingar.

Vi vill se noggranna kontroller och att misstänkt fusk med föreningsbidrag polisanmäls. Föreningar som inte behandlar alla barn lika och med respekt ska uteslutas. Det ska också vara möjligt för föreningar att stänga av ungdomar som missköter sig.

Digital kultur

Sportbegreppet har vidgats och omfattar numera även e-sport. Gävle har ett rikt föreningsliv med många traditionella idrotter, men alla unga känner sig inte hemma där. För att nå fler unga och bredda kultur- och fritidsutbudet vill Sverigedemokraterna satsa på e-sport. Detta skulle kunna locka en ny grupp unga till föreningslivet och stärka Gävles anseende som en modern och inkluderande stad.

Fritidsgårdarna ska fredas från gängkriminella

Fritidsgårdar kan vara en värdefull resurs för unga, men tyvärr har de i vissa fall blivit plattformar för gängrekrytering, droghandel och våld. Detta är oacceptabelt och kräver omedelbara åtgärder. Fritidsgårdarna ska vara trygga platser för våra ungdomar, fria från kriminalitet och destruktiva influenser.

Kommunen ska därför införa villkor för fritidsgårdar och andra verksamheter som får kommunalt stöd. Dessa villkor innebär att individer med kända gängkopplingar portas från verksamheten. Om detta ignoreras bör framtida stöd omprövas. Fritidsgårdarnas fokus ska ligga på ungdomar under 18 år och verka för en sund och positiv utveckling.

För att stärka detta införs en musikpolicy som förbjuder "gangsterrap" i fritidsgårdarnas lokaler. Vidare ska kommunen utreda och kontinuerligt utvärdera fritidsgårdarnas effekt. Våra unga förtjänar trygga och drogfria fritidsgårdar där de kan utvecklas och umgås utan risker.

Offentlig konst ska stimulera trivseln

Offentlig konst bidrar till trivsel i stadsmiljön. Konsten ska i första hand ha folklig förankring och lyfta fram vårt nationella och lokala kulturarv. Samtidskonst har fortfarande en plats, men oavsett konstform ska målet vara att skapa vackra och harmoniska miljöer för Gävles invånare.

Idag tillämpas en enprocentregel vid kommunala ny- och ombyggnationer, vilket innebär att en procent av byggkostnaden ska gå till konstnärlig miljögestaltning. Kommunen ska slopa denna regel och istället bedöma behovet av konst från fall till fall.

Inventera kommunens konst

Gävle kommun saknar en helhetsbild av sina konsttillgångar. Därför ska kommunen genomföra en konstinventering. Vidare ska kommunen se över placeringen av offentlig konst och ge kommuninvånarna större inflytande över utsmyckningen av det offentliga rummet.

Bibliotek

Oavsett vilken arkitektonisk utformning ett bibliotek har, så är det viktigt att förståelsen för bibliotekens funktion och uppgift upprätthålls. Dess funktion som kunskapsförmedlare och plats för kunskapsinhämtning, är lika viktig idag som vid inrättandet av biblioteksväsendet. Biblioteken är en bärande pelare i det demokratiska systemet, varför dess syfte och funktion värnas i samtidens tillfälliga nycker och trender.

Stök och oroligheter har under flera års tid varit ett stort problem runt om i landet. Biblioteken upplevs inte längre som en trygg miljö för studier och inhämtning av kunskap såsom det en gång var, och med en mindre trygg arbetsmiljö till följd.

Våra bibliotek ska vara trygga och tillhandahålla god service, med ett brett utbud av litteratur.

En levande lokalhistoria

Intresset för Gävles lokalhistoria ska stimuleras. Därför ska kommunen utveckla nya och spännande sätt att förmedla Gävles historia.

På sikt vill vi skapa ett centrum för lokalhistoria i Gävle. Centrumet skulle kunna främja lokalhistoria i skolan, ha en databas för kyrkoböcker och anordna utställningar om allt från folkkonst och hantverk till mode och vardagsliv. Målet är att försöka väcka Gävlebornas intresse för sin hembygdshistoria.

Generell effektivisering av kulturbudgeten

Kommunen ska i första hand säkra och värna om våra kärnverksamheter såsom exempelvis skola, barnomsorg och äldreomsorg. Således behöver inte dagens effektiviseringskrav nödvändigtvis vara lika stort i alla nämnder, besparingar måste ses från fall till fall.

Vi är därför beredda att, till skillnad från övriga partier i kommunfullmäktige, minska kulturbudgeten i högre grad än annan verksamhet.

Avyttra eller avveckla symfoniorkestern

Kommunen lägger årligen tiotals miljoner på en symfoniorkester som idag intresserar en mycket liten del av kommunmedborgarna. Vår uppfattning är att symfoniorkestern har en särställning och undantas sparkrav, till skillnad från annan verksamhet.

Därför driver vi för avveckling eller avyttring av symfoniorkesterns verksamhet och stödverksamheter.

Minskade bidrag till studieförbunden

Sverigedemokraterna har tillsammans med regeringen aviserat att studieförbunden får mindre pengar i budgeten för nästa år. I stället vill regeringen satsa på yrkesutbildningar.

Lokalt välkomnar vi detta och vi vill införa samma reglering gällande effektiviseringen av bidrag till studieförbunden.

Kommunen ska förstärka kontrollen av studieförbundens verksamhet. Kommunala bidrag får aldrig gå till icke-demokratisk verksamhet, extremism, organiserad brottslighet eller fusk.

Minskad otrygghet

Nämnden får år i uppdrag att, med dagens lagstöd, avvisa samt porta individer, som skapar oro och utmanar den allmänna tryggheten för våra medarbetare och övriga invånare på allmänna platser inom nämndens verksamhet.

Gävles friluftsliv ska utvecklas

Nämnden får i uppdrag att tillskapa specifika husbilspareringar/ställplatser vid Hemlingby friluftsområde. Initialt uppdras nämnden att utreda vilken yta som är bäst lämpad för detta ändamål.

Avdelningen friluftsliv uppmuntras att fortsätta utveckla arbetet med besöksmål och möjlighet till friluftsliv längs kusten. Vidare är det av stor vikt att kommunens grill- och samlingsplatser underhålls löpande för att familjeaktiviteter ska stimuleras.

Kultursamordnare

Sverigedemokraterna ser ett stort värde i att människor får ta del av Gävles kulturarv, i syfte att stärka gemenskapen.

Kultursamordnaren, får i uppgift att planera och utveckla kommunens kulturarvsarbete. Något som på sikt kan stärka Gävles varumärke och främja turismen.

Uppdrag till kultur- och fritidsnämnden

- Föreningsbidrag som motverkar anpassning till det svenska samhället ska tas bort
- Bidragen till etniska föreningar ska ses över
- Inleda en särskild granskning av ABF:s eventuella utsatthet för påverkan från kriminella nätverk. Vi vill se en ökad kontroll och uppföljning av deras verksamhet och förfaranden då kommunala bidrag aldrig ska gå till icke demokratisk verksamhet Om utredningen påvisar oegentligheter, ska studieförbundet avfinansieras omedelbart.
- Sänka dagens ekonomiska medel till studieförbunden
- Stärka föreningslivet
- Samtliga föreningar ska begära begränsat utdrag ur belastningsregistret från samtliga som anställs, tilldelas ett uppdrag eller andra uppgifter i föreningar som innebär direkt och regelbunden kontakt med barn
- Föreningar som erhåller bidrag ska garantera att verksamheten är drogfri.
- Fritidsgårdens verksamhet ska enkom rikta sig till våra ungdomar som ännu inte är myndiga
- Individer med kända gängkriminella associationer ska portas från fritidsgårdar, föreningar och andra verksamheter som uppstår kommunalt stöd
- Gävle kommun ska införa en musikpolicy för fritidsgårdar där musikgenren "gangsterrapp" förbjuds
- Nämnden ska säkerställa att fritidsgårdarnas verksamhet utreds och kontinuerligt följs upp för att utvärdera dess faktiska effekt, med fokus på allmänt förebyggande och brottsförebyggande effekt.
- Konstgräs som ska bytas ska i största möjliga mån återanvändas för att stimulera spontanidrott och på skolgårdar
- Öka möjligheter till spontanidrott
- Tillskapa en specifik husbilsparkering/ställplats vid Hemlingby friluftsområde
- Vid upprustning av idrottsplatser ska barn och unga med funktionsnedsättning beaktas
- Öka stödet till digital kultur
- Barnkultur ska prioriteras framför vuxenkultur
- Kommuninvånare ska tillåtas större inflytande över det offentliga rummet

- Nämnden ska lyfta kommunens kulturhistoria
- Upprätta Limötrafiken
- Symfoniorkestern ska avvecklas eller avyttras
- Konstcentrum ska avvecklas
- Gasklockorna ska öppnas upp för fler aktörer
- Biblioteken ska främja fri och öppen tillgång till information
- Biblioteken ska främja fri åsiktsbildning och demokratiska principer
- Nämnden ska inte bedriva affärsverksamhet som konkurrerar med näringsidkare
- Nämnden ska nyttja befintligt lagstöd för, att avvisa samt porta individer, som skapar oro, utmanar tryggheten och säkerheten för våra medarbetare och invånare på allmänna platser inom nämndens verksamheter
- Konstutskykningskravet (1%- regeln) ska slopas
- Inventering av samtlig konst i kommunal ägo ska utföras
- Gävle kommun ska arrangera ett nationaldagsfirande som utgår från den svenska nationens kulturarv
- Utred förutsättningarna för ett centrum för lokalhistoria

Samhällsbyggnadsnämnden

Vår politik i nämnden

Gävle kommun ska vara en attraktiv stad för alla, med bostäder som smälter in i stadsmiljön. Staden ska ha en fungerande stadsplanering som tar hänsyn till allt från transporter och översvämningar till social hållbarhet, företagande och miljö. Gävle behöver erbjuda boende och service för alla åldersgrupper, inkomstnivåer och familjekonstellationer.

För att motverka segregation ska kommunen bygga blandade boendeformer som möjliggör bostadskarriär och nyinflyttning i alla stadsdelar.

Kommunen ska skapa en stad som möter människors behov och stadens tillväxt, utan att förlora sin identitet. Det ska vara enkelt att leva och bo i Gävle.

Parkeringsituationen i centrum ska förbättras och alla typer av fordon ska jämföras i stadsplaneringen.

Kommunen verkar för en levande stadskärna med vacker arkitektur som knyter an till stadens historia. Trygghetsskapande och brottsförebyggande åtgärder är viktiga delar i planeringen.

Det lokala jordbruket ska värnas och stärkas, med ökad andel närproducerat. Det är en hållbar och miljövänlig lösning.

Samhällsbyggnadsnämnden i korthet

Samhällsbyggnadsnämnden har det politiska ansvaret för verksamheter inom infrastruktur och byggnation. Sådana verksamheter kan till exempel vara;

- Översikts- och detaljplanering
- Bygglov, marklov och rivningslov
- Tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsområdet
- Allmänna platser, såsom parker och torg
- Vägar och trafiksäkerhet
- Fastigheter och bostadsförsörjning
- Utveckling och förvaltande av geografiska informationssystem
- Kart- och mätuppdrag

Bostadsbyggande och minskad byråkrati

Gävle ska växa hållbart med fokus på trygghet och familjeperspektiv. Utbyggnad av bostäder ska matchas med utbyggnad av barnomsorg, skola och vård.

Gävle ska vara en levande stad med trygga och gröna ytor. Blandade boendeformer ska möjliggöra för personer med olika behov och ekonomiska förutsättningar att hitta ett hem. Byråkratin ska minska för att underlätta för privatpersoner att anpassa sina bostäder.

Bostadsförsörjningen

Det är av vikt att noggrant se över vilken typ av byggnation som krävs för att få till så kallade flyttkedjor, där personer som har råd med dyrare boende flyttar från bostäder med lägre hyra, till de nybyggda bostäderna.

Tillgänglig stadskärna – se över parkeringsfrågan

För att skapa ett levande affärsliv i Gävle centrum behöver konkurrensen gentemot stora köpcentrum balanseras. Bil- och parkeringsfrågan är central. Dagens politik missgynnar företag och minskar attraktiviteten.

Kommunen ska bevara och utöka befintliga parkeringar i centrum för att gynna lokala företagare.

En fysiskt tilltalande miljö

Miljön i Gävle ska vara anpassad efter människors behov och bidra till både tillväxt och hälsa. Nybyggnationer bör harmonisera med stadens äldre arkitektur. Historiska byggnader ska bevaras och renoveras för att bibehålla Gävles karaktär, samtidigt som modern teknik integreras för att förbättra bland annat miljö och bullernivåer.

Trygghet och brottsförebyggande åtgärder ska vara en naturlig del av samhällsplaneringen. Eftersatta parker och gemensamma trivselytor behöver rutas upp för att skapa en attraktiv och trygg miljö för alla.

Jordbruk och egenförsörjning

Gävle kommun ska aktivt arbeta för en hög självförsörjningsgrad, både lokalt och regionalt. God djurhållning ska säkerställas och invånarna ska ha tillgång till högkvalitativa produkter. Boende och infrastruktur ska anpassas för att möjliggöra detta, och upphandlingskrav ska stimulera lokala företag.

Strategiskt riktig infrastruktur

Gävle ska återta sin karaktär som hamnstad och öppna upp havsnära områden för boende, grönområden och verksamheter. Målet är ett levande Gävle med goda förutsättningar för arbete och hög livskvalitet för alla.

Gävle kommun behöver samarbeta med andra kommuner för att utveckla infrastrukturen och anpassa infrastrukturen till den expansion som sker i Mälarenregionen.

Strategiska anslutningar underlättar arbetspendling och gör det attraktivt att bo i hela kommunen. Gävle kommun ska underlätta nyetableringar genom att erbjuda attraktiv etableringsmark.

Fordonsneutral infrastruktur

Gävle kommun ska sträva mot en fordonsneutral infrastruktur där framkomlighet prioriteras för alla trafikanter, oavsett om de väljer bil, cykel, kollektivtrafik eller gång.

Vägar, cykelbanor, gångstråk och kollektivtrafik ska vara säkra, effektiva och tillgängliga för alla. Detta kräver en helhetssyn vid planering och investeringar i infrastruktur.

En fordonsneutral strategi gynnar invånarnas livskvalitet. Den ger ökad valfrihet, minskar trängsel och bidrar till en mer hållbar stadsutveckling.

Uppdrag till samhällsbyggnadsnämnden

- Säkra upp mot fordonsburna attacker i det offentliga rummet
- Ett trygghetsskapande och brottsförebyggande perspektiv ska vara av grundläggande karaktär vid samhällsplaneringen
- Motverka klotter och skadegörelse
- Verka för snabb service för privatpersoner som vill anpassa sina bostäder
- Sträva efter blandade boendeformer
- Ny- och ombyggnationer ska i så stor utsträckning som möjligt ske i stil och samklang med vackra äldre byggnader
- Verka för att historiska byggnader bevaras och renoveras för att bibehålla stadens identitet och atmosfär
- Verka för en levande stadskärna med en vital centrumhandel
- Förbättra vägunderhållet samt minska underhållsskulden
- Identifiera farliga gång och cykelöverfarter för korsande bilvägar gällande sikt, informationsskyltar, belysning med mera
- Löpande genomföra trygghetshöjande åtgärder

Övriga nämnder

Valnämnd

Valnämnden utser valförrättare och är vald av kommunfullmäktige. Valnämndens uppgift är att informera om valen i enlighet med gällande lagstiftning och leda genomförandet av folkomröstningar och allmänna val. Det är av yttersta vikt att valen genomförs på ett rättssäkert sätt med hög tillgänglighet, service och information för att värna demokratins kärna.

Valnämnden ska förbereda och genomföra de val som ska hållas och i enlighet med vallagen utföra de uppgifter som krävs. Till detta bistår administrativ personal från kommunledningskontoret samt särskilt förordnade valförrättare före och under valdagar. Det administrativa förberedelsearbetet inför ett val påbörjas drygt ett halvår innan valdagen och även efter val krävs administrativt arbete.

Valnämnden ska sträva efter ett ökat valdeltagande.

Jävsnämnd

Jävsnämndens uppdrag är de fall där intressekonflikter och jäv uppstår inom samhällsbyggnadsnämnden. Besluten är myndighetsbeslut gentemot kommunens egna verksamheter, exempelvis då kommunen söker bygglov eller vid miljötillsyn av kommunens verksamheter.

Nämndens myndighetsutövning gäller enkom där ärendena riktar sig mot kommunens egna verksamheter och objekt. Nämndens uppgifter omfattar inte verksamheter som utövas av kommunens bolag.

För att det inte ska uppstå intressekonflikter och jäv får nämndens ledamöter och ersättare inte samtidigt ha förtroendeuppdrag i kommunstyrelsen eller övriga nämnder.

Överförmyndarnämnd

Viktigt med föredömlig verksamhet

Överförmyndarnämnden ska utöva tillsyn över förmyndares, förvaltares och gode mäns förvaltning. Personer som på grund av sjukdom, psykisk störning, försvagat hälsotillstånd eller liknande har rätt till hjälp med att bevaka sin rätt och förvalta sin egendom.

Individer som har rätt att få en god man förordnad till sig, behåller sin rättsliga handlingsförmåga, till skillnad från de som har förvaltare förordnad till sig. Förvaltare får inte förordnas om det bedöms tillräckligt med en god man.

En person med ovanstående uppdrag ska enligt lag vara ” rättrådig, erfaren och i övrigt lämplig” . Sökanden ska besitta goda kunskaper i det svenska språket och om det svenska samhället. Kontroll av gode män ska skärpas, och ska kunna uppvisa utdrag ur belastningsregistret.

Överförmyndarnämndens uppgift är att utöva tillsyn över ställföreträdare och förvaltare i syfte att kontrollera, att dessa tar tillvara huvudmannens bästa på ett sätt som överensstämmer med uppdraget om tillämpliga lagregler. I övrigt ska nämnden ansvara för att den administrativa delen fungerar tillfredsställande, huvudmannen ska aldrig behöva riskera hamna i kläm utifrån eventuella byten av förvaltare med mera.

Verksamhetens inriktning

Kommunledningskontoret betalar kostnaderna för personal och administration. Kostnader för utbildning, arvoden och kostnadsersättningar till ställföreträdare betalas av nämnden. Det är viktigt att nämnden hela tiden anpassar verksamheten till de lagändringar som kan komma träda i kraft och att man fortsätter samarbetet kring överförmyndarfrågor inom Gästrikerådets ram.

Överförmyndarnämnden i Gävle ska kontinuerligt utvärderas för att effektivisera och korta väntetider. Hög kvalitet i granskning och tillsättande av anordnare prioriteras för att trygga de mest utsatta. Gott bemötande och hög tillit är centralt. Kompetensutveckling ska säkerställa hög kvalitet i tjänsterna och nämnden ska sträva efter ett nollresultat.

Kommunala bolag

Ägardirektiv och ekonomi för de kommunala bolagen

Gävle Stadshus AB

Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges till sin art i bolagsordningen. Bolaget får därutöver inte driva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenlig med den kommunala kompetensen. Bolaget ska i sin verksamhet också tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna om inte annat särskilt anges.

Syfte med bolagets verksamhet

Bolagets syfte är genom att samordna ägaransvaret för de bolag som ingår i den kommunala bolagskoncernen åstadkomma en optimal användning av gemensamma resurser.

Ekonomiska mål för bolagets verksamhet

Bolaget ska totalt lämna en aktieutdelning på totalt 144,8 mnkr till Gävle kommun. Erhållen aktieutdelning från AB Gavlegårdarna, 16 mnkr, skall utdelas till ägaren Gävle kommun för användning till bostadssociala åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar.

Budget och nyckeltal

Belopp i mnkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Resultat efter finansiella poster exkl koncernbidrag/Utdelning från dotterbolag	-17,0	-27,9	-36,1	-36,2	-34,3	-33,3
Utdelning till ägaren	-166,8	-339,3	-144,8	-144,8	-144,8	-144,8
Finansieringsbehov	32,3	19,1	13,4	13,3	15,2	16,2
Balansomslutning	2 944,8	2 950,7	2 950,5	2 950,4	2 950,3	2 970,1
Eget kapital	2 074,6	2 093,7	2 107,1	2 120,4	2 135,6	2 151,7
Avkastning på eget kapital %	4,5%	13,4%	5,6%	5,5%	5,6%	5,6%
Avkastning på totalt kapital %	5,4%	12,9%	6,2%	6,2%	6,2%	6,1%
Soliditet %	71,2%	71,7%	72,1%	72,6%	73,1%	73,2%

Eget kapital redovisas exklusive obeskattade reserver.

Gävle Energi-koncernen

Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges till sin art i bolagsordningen. Bolaget får därutöver inte driva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenlig med den kommunala kompetensen. Bolaget ska i sin verksamhet också tillämpa de kommunala lokaliserings- och likställighetsprinciperna om inte annat särskilt anges.

Syfte med bolagets verksamhet

- Ansvarsfull arbetsgivare - kommunkoncernen ska vara ett föredöme som arbetsgivare genom att erbjuda personer med funktionsnedsättning praktik och arbete. Bolaget ska som del av kommunkoncernen på sikt uppnå att 2 % av alla medarbetare tillhör denna grupp.
- Gävle energi AB ska aktivt verka för att öka den tillgängliga eleffekten i de lokala och regionala elnäten på framförallt kort- som medellång sikt. Det innebär bland annat att bolaget ska vara en facilitator för att etablering av ny elenergiproduktion ska kunna ske så snabbt som möjligt.
- Bolaget ska, med helhetssyn på ekonomi, service och miljö tillgodose behovet av produkter och tjänster hos olika kundkategorier utifrån en affärsmässig grund. (med undantag från de kommunalrättsliga principerna på det sätt det kommer till uttryck i 7 kapitlet ellagen).
- Bolagets verksamhet ska vara att med hög leveranssäkerhet, bedriva produktion, distribution, köp, försäljning och handel med el, värme, biogas, kyla och tele- och datakommunikation samt därmed förenlig verksamhet.
- Bolaget ska medverka till utveckling inom verksamhetsområdet så att kommunens och regionens utveckling och konkurrenskraft stärks.
- Bolaget ska sträva efter en samverkan med andra aktörer regionalt såväl som nationellt.
- Den kommunala verksamheten såväl i förvaltningsform som i bolagsform ska präglas av samma helhetssyn och princip avseende koncernnytta. Kommunen och bolaget ska i samråd söka lösningar som tillgodoser kommunens samlade intresse.

- Bolaget ska ha konkurrenskraftiga taxor och avgifter i förhållande till jämförbara kommuner.
- Bolagets investeringsverksamhet ska baseras på en helhetssyn där effekter i samtliga styrprinciper beaktas inför investeringsbeslut. Bolaget ska inte ha några särskilda fördelar från kommunen som gynnar bolaget ekonomiskt i förhållande till näringslivet.

Ekonomiska mål för bolagets verksamhet

Resultat efter finansiella poster, exklusive värdejusteringar men före bokslutsdispositioner ska minst vara 222 mnkr, varav minst 115 mnkr lämnas i utdelning/koncernbidrag till moderbolaget.

Soliditeten ska uppgå till minst 40% och avkastning på totalt kapital ska uppgå till 7-11% (genomsnittlig de senaste 5 åren) för perioden 2025-2028.

Belopp i mnkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Resultat efter finansiella poster	250,5	261,0	221,7	262,8	302,2	324,0
Utdelning till ägaren	-115,0	-315,0	-115,0	-115,0	-115,0	-115,0
Investeringar, netto	-453,1	-397,8	-319,5	-236,5	-245,6	-244,9
Försäljning av anläggningstillgångar	0,0	0,0	72,0	0,0	0,0	0,0
Finansieringsbehov	-190,1	-327,3	-1,6	53,9	88,0	113,6
Balansomslutning	3 472,6	3 223,9	3 133,5	3 183,1	3 240,0	3 314,8
Eget kapital	1 686,3	1 581,3	15 870,8	1 617,7	1 700,2	1 745,6
<i>Nyckeltal:</i>						
Avkastning på eget kapital %	15,2%	16,0%	12,8%	14,8%	17,9%	18,8%
Avkastning på totalt kapital %	7,9%	8,8%	8,1%	9,4%	10,5%	10,9%
Soliditet %	48,6%	49,0%	59,7%	52,5%	52,5%	52,7%

AB Gavlegårdarna

Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges till sin art i bolagsordningen. Bolaget får därutöver inte driva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenlig med den kommunala kompetensen. Bolaget ska i sin verksamhet också tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna om inte annat särskilt anges.

Syfte med bolagets verksamhet

- Ansvarsfull arbetsgivare - kommunkoncernen ska vara ett föredöme som arbetsgivare genom att erbjuda personer med funktionsnedsättning praktik och arbete. Bolaget ska som del av kommunkoncernen på sikt uppnå att 2 % av alla medarbetare tillhör denna grupp.
- Bolaget skall ge förutsättningar för medinflytande för hyresgästerna i angelägenheter som berör boendet samt skapa förutsättningar för gemenskap, grannsamverkan och medverkan i brottsförebyggande åtgärder.
- Huvudsakligen ska AB Gavlegårdarna förvalta bostäder som upplåts med hyresrätt men bolaget ska öppna upp för och bidra till att olika upplåtelseformer finns i Gävles stadsdelar.
- AB Gavlegårdarna ska erbjuda attraktiva lägenheter som tillgodoser boendes och bostadssökandes olika krav och förväntningar beträffande standard, storlek, utformning och service. Bolaget ska förvalta och utveckla ett fastighetsbestånd som möjliggör ett brett utbud av lägenheter avseende lägen, hyresnivåer och upplåtelseformer.
- Verksamheten ska präglas av affärsmässiga principer som särskilt ska beaktas vid nybyggnation, underhåll, förvärv, byten eller försäljning.
- AB Gavlegårdarna ska förvalta och utveckla fastigheter och bostäder i en riktning som leder mot minskad miljöpåverkan och klimatneutralitet.

- AB Gavlegårdarna ska förvalta och utveckla boendemiljöer som är trygga, tillgängliga, inkluderande och omhändertagande. Möjligheter till medinflytande för hyresgäster i frågor som rör boendet ska säkerställas.
- AB Gavlegårdarna ska samverka med Gävle kommun i bostadssociala frågor som rör bostadsförsörjning i allmänhet och för svaga grupper på bostadsmarknaden i synnerhet.
- Vid kommunens upphandlingar av bostadsförsörjningsåtgärder äger bolaget rätt att inlämna anbud.

Ekonomiska mål för bolagets verksamhet

För att möjliggöra ett fastställande av en koncernbudget ställs ett årligt avkastningskrav (resultat efter finansiella poster och exklusive värdejusteringar) på bolaget som uppgår till 100 miljoner

Bolagets soliditet ska uppgå till minst i spannet 38-40% och avkastning på totalt kapital 3-7% (genomsnitt de senaste 5 åren) för perioden 2025-2028.

Utdelning till moderbolaget för vidarebefordran till Gävle kommun ska uppgå till 16 mnkr och användas till bostadssociala åtgärder inom ramen för kommunens bostadsförsörjningsansvar.

Där till ska utdelning ske med ett belopp motsvarande statslåneräntan med tillägg om en procentenhet, beräknat på kontant tillskjutet aktiekapital.

Utdelningskravet gäller under förutsättning att gällande lagstiftning så tillåter med hänsyn taget till bolagets resultatnivå etc.

Belopp i mnkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Resultat efter finansiella poster inkl förändr ersättningsfond	97,6	28,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Utdelning till ägaren	-16,5	-16,5	-16,5	-16,5	-16,5	-16,5
Investeringar, netto	-553,4	-349,0	-435,0	-528,0	-586,0	-539,0
Försäljning av anläggningstillgångar	148,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansieringsbehov	-109,8	-17,5	-136,5	-229,5	-287,5	-238,5
Balansomslutning	6 259	6 282	6 502	6 815	7 186	7 510
Eget kapital	2 474	6 282	6 502	6 815	7 186	7 510
<i>Nyckeltal:</i>						
Avkastning på eget kapital %	3,7%	1,1%	4,0%	3,8%	3,7%	3,6%
Avkastning på totalt kapital %	2,8%	2,0%	3,3%	3,2%	3,1%	3,1%
Soliditet %	39,1%	39,5%	39,5%	39,2%	38,5%	37,8%

Bokslut 2023 Försäljning av anläggningstillgångar avser erhållen försäkringsersättning på grund av brand.

Eget kapital redovisas exkl obeskattade reserver

Gavlefastigheter Gävle kommun AB

Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges till sin art i bolagsordningen. Bolaget får därutöver inte driva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenlig med den kommunala kompetensen. Bolaget ska i sin verksamhet också tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna om inte annat särskilt anges.

Syfte med bolagets verksamhet

- Ansvarsfull arbetsgivare - kommunkoncernen ska vara ett föredöme som arbetsgivare genom att erbjuda personer med funktionsnedsättning praktik och arbete. Bolaget ska som del av kommunkoncernen på sikt uppnå att 2 % av alla medarbetare tillhör denna grupp.
- Bolaget ska tillhandahålla ändamålsenliga, attraktiva och prisvärda lokaler för kommunala verksamheter. Det kommersiella lokalinnehavet ska inte drivas i konkurrens med övriga lokaluthyrare och kontinuerligt anpassas och avvecklas så långt möjligt.
- Bolagets investeringsverksamhet ska baseras på en helhetssyn där effekter i samtliga styrperspektiv beaktas inför investeringsbeslut
- Bolaget ska ha konkurrenskraftiga hyror och avgifter i förhållande till jämförbara kommuner.
- Hyressättningen för den kommunala verksamheten ska vara baserad på den prissättningsmodell som kommunen beslutat att tillämpa
- Hyressättningen av GFAB ägda kommersiella lokaler ska baseras på marknadsmässig prissättning.
- Bolaget ska utifrån hyresgästens behov driva utveckling av och kunna erbjuda facility managementtjänster.
- Bolaget ska bedriva uthyrnings- och samordningsverksamhet beträffande fordon, cyklar och möbelpool samt planera för och bidra till kommunens övergripande krisberedskap.
- Bolaget ska ansvara för all möblering av kontor, verksamhetslokaler, skolor, boenden och övriga lokaler som kommunkoncernen efterfrågar. Möbleringen ska primärt tillhandahållas med återbrukade möbler och genom näringslivet.

- Bolaget skall inte ha några särskilda fördelar som gynnar bolaget ekonomiskt i förhållande till näringslivet.

Ekonomiska mål för bolagets verksamhet

För att möjliggöra ett fastställande av en koncernbudget ställs ett årligt avkastningskrav (resultat efter finansiella poster) på bolaget som uppgår till 56,8 miljoner kronor för år 2025.

Bolagets soliditet ska bibehållas på en nivå över 20%, samt lämna en aktieutdelning på 38,2 miljoner kronor.

Belopp i mnkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Resultat efter finansiella poster	66,4	56,8	56,8	56,7	56,6	56,7
Utdelning till ägaren	-38,2	-38,2	-38,2	-38,2	-38,2	-38,2
Investeringar	-712,8	-539,2	-381,3	-247,8	-470,3	-473,6
Försäljning av anläggningstillgångar	15,3	2,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansieringsbehov	-493,9	-310,0	-122,7	22,6	-189,1	-170,5
Balansomslutning	5 042,1	5 312,6	5 461,8	5 492,4	5 537,3	5 624,2
Eget kapital	1 146,5	1 165,2	1 183,7	1 202,2	1 220,7	1 239,1
<i>Nyckeltal:</i>						
Avkastning på eget kapital %	5,8%	4,9%	4,8%	4,7%	4,6%	4,6%
Avkastning på totalt kapital %	2,7%	3,0%	3,1%	3,3%	3,2%	3,2%
Soliditet %	22,7%	21,9%	21,8%	22,3%	21,9%	21,6%

*Bokslut år 2023 avser moderbolaget Gavlefastigheter Gävle kommun AB.
Koncernen upphörde maj 2024 då dotterbolagen Gavlia AB och Gavle Drift &
Service AB fusionerades med moderbolaget.
Eget kapital redovisas exklusive obeskattade reserver.*

Gävle Hamn AB

Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges till sin art i bolagsordningen. Bolaget får därutöver inte driva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenlig med den kommunala kompetensen. Bolaget ska i sin verksamhet också tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna om inte annat särskilt anges.

Syfte med bolagets verksamhet

- Ansvarsfull arbetsgivare - kommunkoncernen ska vara ett föredöme som arbetsgivare genom att erbjuda personer med funktionsnedsättning praktik och arbete. Bolaget ska som del av kommunkoncernen på sikt uppnå att 2 % av alla medarbetare tillhör denna grupp.
- Gävle hamn utgör ett viktigt gods- och logistiknav för hela Mellansverige. Gävle hamn ska vara det självklara godsnavet för sjötransporter i området och därigenom skapa förutsättningar för tillväxt, sysselsättning och hållbar utveckling i vår region. Bolaget ska ta en ledande roll i utvecklingen av Gävleregionen som ett logistiskt centrum.
- Gävle hamns utveckling ska medverka till att behovet av effektiv hamnkapacitet inom hamnens upptagningsområde kan tillgodoses i ett långt perspektiv. Detta ska bland annat ske genom att bolaget, i nära samverkan med Gävle kommun, regionala organ och statliga myndigheter, framsynt planerar och verkar för en infrastruktur som ger god tillgänglighet till hamnområdet. Bolaget ska även aktivt medverka i utbyggnaden av hamninfrastruktur och logistiklösningar inom och i anslutning till hamnområdet, med syftet till att utveckla hamnens kapacitet och en långsiktig hållbar utveckling.
- Bolaget ska ta en ledande roll i utvecklingen av ett hållbart och klimatneutralt logistiknav. Bolaget ska även medverka till utvecklingen av ett långsiktigt hållbart samhälle och fossilfria transport- och logistiklösningar i ett större perspektiv, då hamnen utgör en viktig del av det regionala och nationella godstransportsystemet. Utvecklingen ska ske genom att bolaget framsynt planerar och verkar för att möjliggöra fossilfria och energieffektiva transport- och logistiklösningar, regional logistik för infångning av koldioxid samt omställning till hållbara lokala och regionala energisystem.

- Bolaget ska, genom samverkan med myndigheter och andra intressenter, verka för att säkra tillgång till den effekt och el som krävs för att säkra effektiv hamnkapacitet, nya etableringar och ett klimatneutralt logistiknav i ett långt perspektiv.
- Bolaget har uppdraget att tillse att hamnordningen efterlevs samt att utforma och tillse efterlevnad av hamnregler och hamnföreskrifter.
- Bolaget ska leda och koordinera trafiken inom hamnområdet på land, i hamnbassänger och i hamnens farleder. Bolaget ska tillse att anvisningar och trafikregler följs och att trafiken i övrigt respekterar regler om säkerhet och ordning.
- Bolaget har en strategisk roll när det gäller att aktivt påverka och skapa förutsättningar för framgångsrik terminalverksamhet. Gävle Hamn AB ska medverka till kostnadseffektiva, konkurrenskraftiga, tillförlitliga, miljömässigt hållbara och säkra hamn- och logistiktjänster för att möjliggöra fortsatt tillväxt. Tillgängligheten i terminalerna ska garanteras på en icke-diskriminerande grund.
- Gävle Hamns utveckling ska ske i lämpliga former av samverkan med terminaler, varuägare, myndigheter och andra intressenter. Infrastruktur, verksamhet och organisation ska utvecklas i takt med EU:s förändring, den snabba utvecklingen i Östersjöregionen samt transportmarknadens krav.
- Gävle hamn har en strategiskt viktig funktion för bland annat godstransporter i Mellansverige. Bolaget ska, genom samverkan med myndigheter och andra intressenter, planera och verka för att Gävle hamn ska möta regionala och nationella krav på hamnens med avseende på säkerhet och beredskap.
- Bolaget ska vara en aktiv möjliggörare för att lokala och regionala elproduktionsetableringar ska kunna genomföras så snabbt som möjligt.
- Bolaget skall inte ha några särskilda fördelar som gynnar bolaget ekonomiskt i förhållande till näringslivet.

Ekonomiska mål för bolagets verksamhet

För att möjliggöra ett fastställande av en koncernbudget ställs ett årligt avkastningskrav (resultat efter finansiella poster) på bolaget som uppgår till 23,6 miljoner kronor för år 2025. En bibehållen soliditet på 20% med en långsiktig målsättning om en soliditet på 30%, avkastning på totalt kapital på 3-7% (genomsnittlig de senaste 5 åren) för perioden 2025-2028, samt en aktieutdelning på 11,6 miljoner kronor till GSAB för vidareförmedling till Gävle kommun.

Belopp i mnkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Resultat efter finansiella poster	34,0	38,1	23,6	22,2	21,0	22,4
Utdelning till ägaren	-14,1	-11,6	-11,6	-11,6	-11,6	-11,6
Investeringar, netto	-64,8	-62,6	-68,5	-71,2	-107,9	-80,5
Försäljning av anläggningstillgångar	1,0	20,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansieringsbehov	19,3	28,6	9,3	7,3	-27,9	1,2
Balansomslutning	1 620,1	1 665,4	1 685,1	1 704,0	1 755,7	1 781,1
Eget kapital	167,2	193,8	205,8	216,4	225,8	236,6
<i>Nyckeltal:</i>						
Avkastning på eget kapital %	10,5%	10,6%	6,3%	5,7%	5,2%	5,4%
Avkastning på totalt kapital %	3,8%	4,3%	3,6%	3,6%	3,5%	3,6%
Soliditet %	20,1%	21,6%	22,3%	22,9%	23,0%	23,5%

Eget kapital redovisas exkl obeskattade reserver

Gävle Parkeringservice AB

Bolagets verksamhet

Föremålet för bolagets verksamhet anges till sin art i bolagsordningen. Bolaget får därutöver inte driva verksamhet eller vidta åtgärder som inte är förenlig med den kommunala kompetensen. Bolaget ska i sin verksamhet också tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna om inte annat särskilt anges.

Syfte med bolagets verksamhet

Utredning pågår för att skapa ekonomisk hållbarhet i bolaget. Det innebär att förslag till nya ägardirektiv kommer att föreslås till kommunstyrelsen när uppdraget är slutfört.

Ekonomiska mål för bolagets verksamhet

Kravet på bolagets avkastning efter finansiella poster, exklusive värdejusteringar, men före bokslutsdispositioner är 17,0 mnkr varav 13 mnkr skall lämnas i aktieutdelning till Gävle Stadshus AB för vidareförmedling till Gävle kommun.

Belopp i mnkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Resultat efter finansiella poster	-32,3	0,2	7,0	7,0	7,0	7,0
Utdelning till ägaren	-5,0	-13,0	-13,0	-13,0	-13,0	-13,0
Investeringar, netto	70,0	16,0	5,8	5,2	4,7	4,7
Försäljning av anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansieringsbehov	-68,1	-15,3	-3,6	4,4	4,9	4,9
Balansomslutning	296,7	279,0	279,3	276,0	275,7	275,0
Eget kapital	32,1	26,9	28,9	30,9	32,9	34,9
<i>Nyckeltal:</i>						
Avkastning på eget kapital %	neg	0,7%	22,2%	20,9%	19,7%	18,6%
Avkastning på totalt kapital %	neg	2,1%	4,7%	4,9%	4,9%	5,0%
Soliditet %	11,7%	10,6%	11,3%	12,2%	12,9%	13,7%

Eget kapital redovisas exkl obeskattade reserver

Bolaget ska uppmanas att revidera sin budget så den uppfyller kommande ägardirektiv.

Gästrike Vatten AB

Ägare och organisation

Gästrike Vatten AB, nedan kallat bolaget, är ett kommunalt aktiebolag som ägs av Gävle kommun 60 procent, Hofors kommun 10 procent, Ockelbo kommun 10 procent, Älvkarleby kommun 10 procent samt Östhammars kommun 10 procent, nedan kallade ägarkommuner. Gästrike Vatten AB är moderbolag och äger de fyra dotterbolagen Gävle Vatten AB, Hofors Vatten AB, Ockelbo Vatten AB och Älvkarleby Vatten AB till 99 procent. Dotterbolagen är ägare och huvudman för VA-kollektivet i den kommun vars namn bolaget bär.

Kommunens direktivrätt

Det ankommer på Gästrike Vattens styrelse och verkställande direktör att följa utfärdade direktiv om de ej står i strid mot tvingande bestämmelser i vattentjänstlagen, aktiebolagslagen eller annan lag eller författning.

Bolagets verksamhet och inriktning

Föremålet för bolagets verksamhet anges till sin art i bolagsordningen.

Bolaget får därutöver inte driva verksamhet eller vidta åtgärd som inte är förenlig med den kommunala kompetensen. Bolaget ska i sin verksamhet också tillämpa de kommunala lokaliserings-, självkostnads- och likställighetsprinciperna.

Övergripande inriktning

Bolaget ska tillhandahålla, driva och utveckla vatten- och avloppsförsörjning för bostadshus eller annan bebyggelse inom respektive dotterbolags verksamhetsområde för den allmänna anläggningen. Bolaget ska verka för att va-verksamheten tillför respektive ägarkommun positiva miljövärden. Vid utförande av, i dotterbolagen beslutade investeringar och reinvesteringar, samt i drift, ska miljöaspekter beaktas i syfte att få en hållbar utveckling. Bolaget ska utföra de förändringar i verksamheten som beslutas av respektive ägarkommuns kommunfullmäktige vad det gäller allmänna bestämmelser för användandet av anläggningen (ABVA), taxa samt verksamhetsområden.

Verksamhetens inriktning

Bolaget ska för respektive dotterbolag:

- Upprätthålla och utveckla den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i respektive ägarkommun för hög försörjningstrygghet och dricksvattenkvalitet samt låg påverkan på miljön, inklusive övergödning.
- Anlägga och driva de andningar som behövs för att respektive ägarkommun ska kunna fullgöra sin skyldighet att ordna vatten- och avloppsförsörjning för viss befintlig eller blivande bebyggelse i ett större sammanhang med hänsyn till miljö och hälsa.

Bolaget får ej bedriva verksamhet eller vidtaga åtgärd som inte är förenlig med kommunal kompetens och vattentjänstlagen. Bolaget ska endast bedriva verksamhet som är till nytta för respektive ägarkommuns VA-kollektiv. Så kallad sidoordnad verksamhet får endast ske om det inte sker på bekostnad av respektive VA-kollektiv och om det inte inkräktar på verksamheten i allmänhet.

Ekonomiska mål

Bolaget ska finansiera sin verksamhet med de avgifter som betalas till dotterbolagen. Bolaget ska förvalta respektive VA-kollektivs pengar på bästa sätt, och i enlighet med vattentjänstlagen eller den lag som träder i dess ställe. Bolaget ska inte lämna någon utdelning till ägaren på insatt aktiekapital. Bolaget ska i största möjliga mån verka för att samordna sin verksamhet med ägarkommunerna och inom koncernen så att så effektivt resursutnyttjande som möjligt åstadkommes.

Belopp i Mkr	Bokslut 2023	Prognos 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Resultat efter finansiella poster	-2,0	-3,0	15,0	30,0	28,0	0,0
Investeringar	-215	-520,0	-800,0	-1 250,0	-1 560,0	-1 305,0
Försäljning av anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Finansieringsbehov	-194,0	-358,0	-745,0	-1 177,0	-1 485,0	-1 252,0
Balansomslutning	1 481,0	1 683,0	2 432,0	3 769,0	5 267,0	6 495,0
Eget kapital	81,0	75,0	85,0	85,0	85,0	85,0

Bolagets redovisade resultat är före avsättning av skuld till taxekollektivet enligt självkostnadsprincipen.

Kommunalförbund

Gästrike räddningstjänst

Gästrike Räddningstjänst är ett kommunalförbund som ansvarar för räddningstjänsten i Gävle och ytterligare fyra kommuner. I Gävle arbetar nu Gästrike räddningstjänst med förutsättningarna för framtiden, vilket innefattar möjligheter till övning och en ny brandstation.

Sverige har under senare år drabbats hårt av både små och stora bränder. Bränder i form av skadegörelse (bilbränder mm) har ökat kraftigt samtidigt som vi drabbats svårt av ett antal större bränder i både Sverige och regionen. Detta ställer krav på att räddningstjänsten skall finnas tillgänglig i största möjliga mån, ha rätt kompetens och utrustning samt att i glesbygd, ha välfungerande frivilligorganisationer/räddningsvårn för att säkra upp det behov som finns. Ett underlag och en förberedelse för att kunna hantera större kriser, i form av plötslig större skogsbrand eller dylikt, bör finnas.

Gästrike Återvinnare

Gästrike Återvinnare ansvarar för den kommunala avfallshanteringen i Gävle och fyra ytterligare medlemskommuner. Totalt berörs cirka 162 000 människor när det gäller hushållsavfall. Det är utifrån Sverigedemokraternas perspektiv viktigt att det finns tillgång till lokal återvinning med solida öppettider. Detta för att ge kommunmedborgarna de bästa förutsättningarna att kunna bidra till ett miljöeffektivt och ansvarsfullt återvinningsarbete.

Kommunens Finanser

Samhällsekonomisk utveckling

Ekonomirapporten oktober 2024:

Lågkonjunkturen i svensk ekonomi har nått sin botten. Sammantaget blir den svenska tillväxten svag i år. Än syns inte uppgången i hushållens konsumtion, men vi förväntar oss att den kommer till vintern, drivet av högre reallöner, lägre ränteutgifter och en stigande optimism bland svenska hushåll där enkäter visar ökat förtroende sedan årets början. Vi räknar med att BNP ökar med en knapp procent i år och drygt 3 procent 2025. Trots en klart starkare tillväxt kommande år dröjer det flera år innan vi helt har lämnat lågkonjunkturen bakom oss.

Löneutvecklingen ligger på en högre takt jämfört med de senaste åren. Under två års tid fram till i våras motsvarade det fortfarande reallönesänkningar, men nu vänder det till reallöneökningar. Nästa år förväntas löneutvecklingen växla ned något, men vi ser ändå en ökning av reallönerna. De disponibla inkomsterna efter skatt och ränteutgifter ökar ännu mer då den ekonomiska politiken får en mer expansiv inriktning. Regeringen presenterade i september en expansiv budget för att bland annat lyfta ekonomin ur rådande lågkonjunktur där de största satsningarna var på hushållen, främst i form av skattesänkningar. Riksbanken har sänkt styrräntan tre gånger i år och signalerar fler sänkningar både i år och nästa år. KPIF-inflationen har sedan juni i år legat under 2 procent vilket är Riksbankens inflationsmål.

Arbetslösheten minskar i slutet av 2025

Trots att svensk BNP har gått sidledes i snart tre år har sysselsättningen bara dämpats något. Förutom att tillbakagången är liten har den också dröjt. Det är först de tre senaste kvartalen som visar vikande sysselsättning. En högre BNP-tillväxt bidrar gradvis till en starkare arbetsmarknad framöver, men förstärkningen blir relativt utdragen. Den högre arbetslösheten ligger kvar under nästan hela 2025, då BNP-tillväxten först bedöms lyfta produktiviteten, därefter medelarbetstiden via högre antal arbetade timmar. Det dröjer därför innan återhämtningen ger avtryck i ett stigande antal sysselsatta. En nedgång av andelen arbetslösa antas ske först i slutet av 2025.

Extra hög ökning av det reala skatteunderlaget 2025

I år ökar skatteunderlaget svagt, med endast 3,7 procent. Denna svaga ökning beror i hög grad på en marginell ökning av antalet arbetade timmar mellan 2023 och 2024. Detta gör att lönesummans bidrag till skatteunderlagstillväxten 2024 minskar med nästan 1 procentenhet jämfört med 2023. Skatteunderlaget gynnas dock, i likhet med 2023, av en ovanligt stor ökning av pensionsinkomsterna. Detta förklaras framför allt av ökningen av prisbasbeloppet.

Starkare BNP-tillväxt nästa år driver gradvis upp antalet arbetade timmar, vilket är en huvudförklaring till uppväxlingen av tillväxten för såväl lönesumman och skatteunderlaget 2025, som beräknas öka nominellt sett med 4,3 procent.

Det som har störst betydelse för kommuner och regioner är kombinationen av intäkter och pris- och löneökningar. Under både 2023 och 2024 har priser och löner ökat snabbare än skatteunderlaget vilket därmed urholkat värdet av intäkterna rejält i kommuner och regioner. Det är första gången under 2000-talet som det reala skatteunderlaget minskar två år i rad. Regionerna har påverkats mer än kommunerna. Deras pris- och löneökningar har varit större, eftersom pensionsskulden i balansräkningen är betydligt större i regionerna än i kommunerna. Detta har gjort att värdesäkringens slagit igenom betydligt hårdare för regionerna. År 2025 ändras förutsättningarna helt. Pris- och löneökningarna blir negativa (dvs. det blir alltså pris- och löneminskningar) i och med att pensionskostnaderna minskar så kraftigt att de överstiger övriga pris- och löneökningar. Skatteunderlaget ökar också snabbare nominellt sett till följd av tillväxten i ekonomin och fler arbetade timmar. Sammantaget gör detta att skatteunderlaget realt sett stärks med nästan 5 procent 2025, något som troligen aldrig inträffat tidigare.

Befolkningsutveckling

Befolkningsutvecklingen och befolkningens sammansättning har stor betydelse för planering av den kommunala verksamheten med bland annat lokalisering och dimensionering av investeringar som förskolor, skolor, vård- och omsorgsboenden och fritidsanläggningar. Befolkningsutvecklingen är även ett viktigt instrument för beräkning av skatteunderlag.

Ekonomirapporten oktober 2024:

Statistikmyndigheten SCB:s senaste befolkningsframskrivning som presenterades i april i år visar tydligt hur mycket långsammare befolkningsförändringen är kommande år jämfört med den period vi varit inne i. Befolkningsstillväxten

beräknas öka med 2 procent kommande tio år jämfört med 9 procent föregående tioårsperiod. Den långsammare befolkningstillväxten slår främst igenom på gruppen 0-19 åringar, som beräknas minska med över 200 000 personer kommande 10 år. Barn i skolåldern ökade med nästan 19 procent mellan 2013 och 2023, de minskar med 12,5 procent mellan 2023 till 2033. Det är en extrem förändring.

I dag finns det nästan 10 000 förskolor i Sverige. 2018 gjorde Sveriges kommuner och regioner, SKR, en enkätundersökning bland kommunerna som svarade att det behövde byggas omkring 700 nya förskolor de närmaste sex åren. Resultatet av undersökningen ledde fram till en ramavtalsupphandling av förskolor som avslutades 2019. Så sent som i juni 2023 gjorde ett av de elva företagen som tilldelades ramavtalet, reklam i en dagstidning för ett digitalt verktyg baserat på ramavtalet så att kommunerna enkelt skulle kunna designa och beställa sina nya förskolor. Bara några månader senare, i april 2024 när SCB:s nya befolkningsframskrivning presenterades visade den att antalet förskolebarn beräknas minska med 14 procent mellan 2023 och 2028. Grovt omräknat i antal förskolor skulle det betyda ett minskat behov av mer än 1 000 färre förskolor än i dag. Nu kommer det naturligtvis inte att bli så, det är bara en teoretisk beräkning som inte baseras på hur efterfrågan på förskoleplatser ser ut per kommun och kommunal, hur många förskolepaviljonger som behöver utströmmas, hur gruppstorlekarna i förskolorna kommer att förändras mm. Men antalet sätter ändå fingret på utmaningen.

Enligt SCB:s befolkningsframskrivning från 2018 skulle det finnas 650 000 barn i förskoleåldern år 2028, vilket i sig var en nedrevidering med nästan 30 000 från året innan. Nu visar framskrivningen till 2028 knappt 500 000 förskolebarn. Antalet barn i förskoleåldern beräknas minska i samtliga kommuner de närmaste fem åren. Det innebär att förskolebarnen även kommer att bli färre i kommuner som växer. I många kommuner som krymper beräknas antalet förskolebarn minska ännu snabbare, i en kommun handlar det om hela 37 procent färre förskolebarn fram till år 2028.

Personer som är 80 år och äldre ökar stabilt i samtliga kommuner och med mer än 30 procent de kommande tio åren i nästan samtliga kommuner. Här är ökningen snabbast i kommuner som ännu inte har så stor andel äldre, vilket oftast är växande kommuner.

Gävle kommun

Gävle kommun märker av de nya förutsättningarna för befolkningsprognosen.

Gävle kommun hade 103 532 invånare vid början av år 2024. Under 2023 ökade befolkningen med 39 personer. Prognosen för 2024 är en ökning med 105 personer.

Enligt den nya befolkningsprognosen som kommit från SCB så kommer Gävle kommuns befolkning att uppgå till 104 119 personer vid utgången av 2031. Det innebär en ökning på 587 personer. Gävle kommun har i snitt ökat med ca 590 personer per år mellan 2003-2023.

Finansiell analys av kommunen

Verksamhetens nettokostnader

Intäkter från skatter, generella bidrag och utjämningsystem beräknas totalt öka med 310 mnkr mellan åren 2024 och 2025. Nettokostnaderna beräknas minska för samma period med ca 250 mnkr. Förklaring till att nettokostnaderna minskar beror till stor del på att PO-kostnaderna beräknas minska med ca 205 mnkr och att ett antal engångskostnader 2024 om ca 120 mnkr som inte består 2025 och framåt. Största enskilda posten av engångskaraktär är avsättningar för framtida utbetalningar till Trafikverket om ca 83 mnkr.

Med budgetförslaget ökar skatteintäkterna mer än nettokostnaderna under planperioden. År 2028 kan intäkter för skatter, generella bidrag och utjämningsystem beräknas öka med ca 1 130 mnkr jämfört med år 2024 och verksamhetens nettokostnader (exklusive reavinst/-förluster) med ca 350 mnkr om man bortser från effekt av finansiell leasing. I budgetförslaget ingår dock ett effektiviseringskrav på totalt 325 mnkr under perioden och att de nämnder som har underskott förväntas att ha hanterat dessa. Prognostiserat underskott att hantera i kalkylen är 170 mnkr, vilket är baserat på nämndernas prognos per delår 2 2024.

Realiseras inte effektiviseringskrav samt att befintliga underskott ej hanteras ökar nettokostnaderna med 845 mnkr för samma period. Det bör dock betonas att prognosen för den senare delen i planeringsperioden är osäker.

Pensionskostnadernas utveckling

Kommunens pensionskostnader består av direkta utbetalningar till kommunens pensionärer, individuella pensionsavgifter och pensionsförsäkringar, avsättning för framtida pensionsutbetalningar avseende intjänade pensioner efter år 1998 samt särskild löneskatt på pensionskostnader. Förändringar av pensionsrätter intjänade före år 1998 redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen och belastar således inte balansräkningen.

Från år 2015 tillämpar kommunen "Omställningsstöd och pension för förtroendevalda" (OPF-KL) som är utformat för att kunna tillämpas på förtroendevalda som tillträder ett (eller flera) uppdrag för första gången efter valet 2014 eller senare.

Under 2023 träffades en överenskommelse där AKAP-KL byter namn till AKAP-KR och gäller för alla arbetstagare inom kommunal sektor, inklusive arbetstagare som tidigare omfattats av pensionsavtalet PA-KFS 09. Majoriteten av de arbetstagare som tidigare omfattades av KAP-KL omfattas från 2023 också av AKAP-KR. Pensionsavgiften i AKAP-KR höjs till 6 procent på den pensionsgrundande lönen upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp, och 31,5 procent på de delar av den pensionsgrundande lönen som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp upp till 30 inkomstbasbelopp.

För 2025 budgeteras pensionskostnaderna inklusive finansiell del till ca 480 mnkr. Pensionskostnaderna påverkas starkt av föregående års inflation. Inflationen har sjunkit kraftigt 2024 jämfört med 2025 vilket medför kraftigt minskade pensionskostnader 2025 jämfört med de två föregående åren. Budgeterade pensionskostnader sjunker ytterligare något 2026, ca 420 mnkr, för att återigen öka till en nivå strax under 2025 års nivå 2026, ca 465 mnkr.

I den av KPA beräknade förändringen av pensionsåtagandet redovisad som ansvarsförbindelse redovisas en minskning med ca 68 mnkr mellan år 2024 och 2025. Med dämpad inflation sjunker ansvarsförbindelsen till följd av att utbetalningar av intjänade pensionsrätter före år 1998 ökar. Detta belastar kommunens resultat negativt till följd av den tillämpade blandmodellen. Under resterande del av planeringsperioden prognostiseras ansvarsförbindelsen sjunka med ca 230 mnkr. Den totala ansvarsförbindelsen beräknas vid utgången av år 2024 till 1 147 mnkr inklusive löneskatt.

Skatteintäkter m.m.

Skatteintäktsberäkningen bygger på nuvarande skatt 22,26 kr, samt en genomsnittlig befolkningsökning med ca 80 invånare per år fram till år 2028.

Enligt taxering 2022 uppgick Gävlebornas beskattningsbara inkomster (skatteunderlaget) inkomstår 2021 till ca 25 mdkr. Gävlebornas beskattningsbara inkomst per invånare (skattekraften) 2024 prognostiseras uppgå till 260 504 kr, vilket är 96,2 procent av riksgenomsnittet. För 2025 prognostiseras skattekraften till 269 591 kronor per invånare vilket är 95,4 procent av riksgenomsnittet. Skattekraften i procent av riksgenomsnittet prognostiseras att ligga på ungefär samma nivå som 2025 för de närmsta efterföljande åren.

Enligt Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) prognos för inkomståret 2023 (okt 2024) ökar skatteunderlaget i riket med 4,9 procent. Den aktuella prognosen pekar på att ökningen av skatteunderlaget blir lägre 2024 (3,7 procent) för att sedan bli högre 2025 (4,3 procent). Den procentuella förändringen kommer att bli än högre 2026 (4,6 procent) för att sedan bli lägre åren därefter och ligga på 4,1 procent 2028.

För Gävle kommun prognostiseras skatteunderlaget ligga på en lägre nivå än i riket och öka med 3,8 procent 2023, 3,5 procent 2024 samt 4,1 procent 2025. För 2026 beräknas ökningen till 4,4 procent och därefter till 4,2 procent (2027) och 3,9 procent (2028)

Tillämpningen av SKR:s prognos innebär att Gävle kommun har en skuld till staten för inkomstår 2023 med 17,5 mnkr (regleras januari 2025). Detta till följd av att de fysiska utbetalningarna av skatteinkomsterna sker utifrån uppräkningsstal som fastställs av regeringen och att dessa avviker från de tillämpade prognoserna. Enligt samma princip prognostiseras Gävle kommun ha en fordran på staten för inkomstår 2024 om 43,2 mnkr.

Sammantaget beräknas Gävle kommuns skatteintäkter till 6 219 mnkr år 2025, vilket är en ökning med 212 mnkr jämfört med prognosen för år 2024.

Nettointäkten från de kommunala utjämningsystemen, fastighetsavgift och de generella bidragen beräknas till 1 572 mnkr år 2025, vilket är 101 mnkr högre jämfört med prognosen för år 2024.

Finansiella intäkter och kostnader

Kommunens roll som internbank skapar stora flöden genom den förmedling av lån som sker till i huvudsak de kommunala bolagen. De förmedlade lånen och certifikaten till våra bolag uppgick vid årsskiftet 2023/2024 till ca 8 925 mnkr, och kan förväntas stiga till ca 10 800 mnkr under 2025 och till ca 15 600 mnkr vid utgången av år 2028 baserat på bolagens finansieringsbehov. Övrig långfristig utlåning var vid årsskiftet 2023/2024 1 051,9 mnkr, främst till kommunala bolag.

Gävle kommun har ett positivt finansnetto, ca +60 mnkr i bokslut för år 2023. För år 2024 förväntas finansnettot uppgå till ca +200 mnkr, inkluderat utdelning från Gävle Stadshus AB med 339,3 mnkr, varav 16 mnkr är vidareförmedlat från AB Gavlegårdarna för att användas till bostadssociala åtgärder. I utdelningen för 2024 ingår även en engångsuttelning om 200 mnkr från Gävle Energi AB. Budgeterat finansnetto för 2025 är +49,5 mnkr inkluderat utdelning om 136,8 mnkr. I och med att kommunkoncernen redovisar finansiell leasing för kommunala verksamhetslokaler enligt K3s regelverk påverkas finansnettot som följd redovisningsmässigt med ökade finansiella kostnaderna. Finansnetto exklusive finansiell leasing budgeteras till 174,5 mnkr 2025.

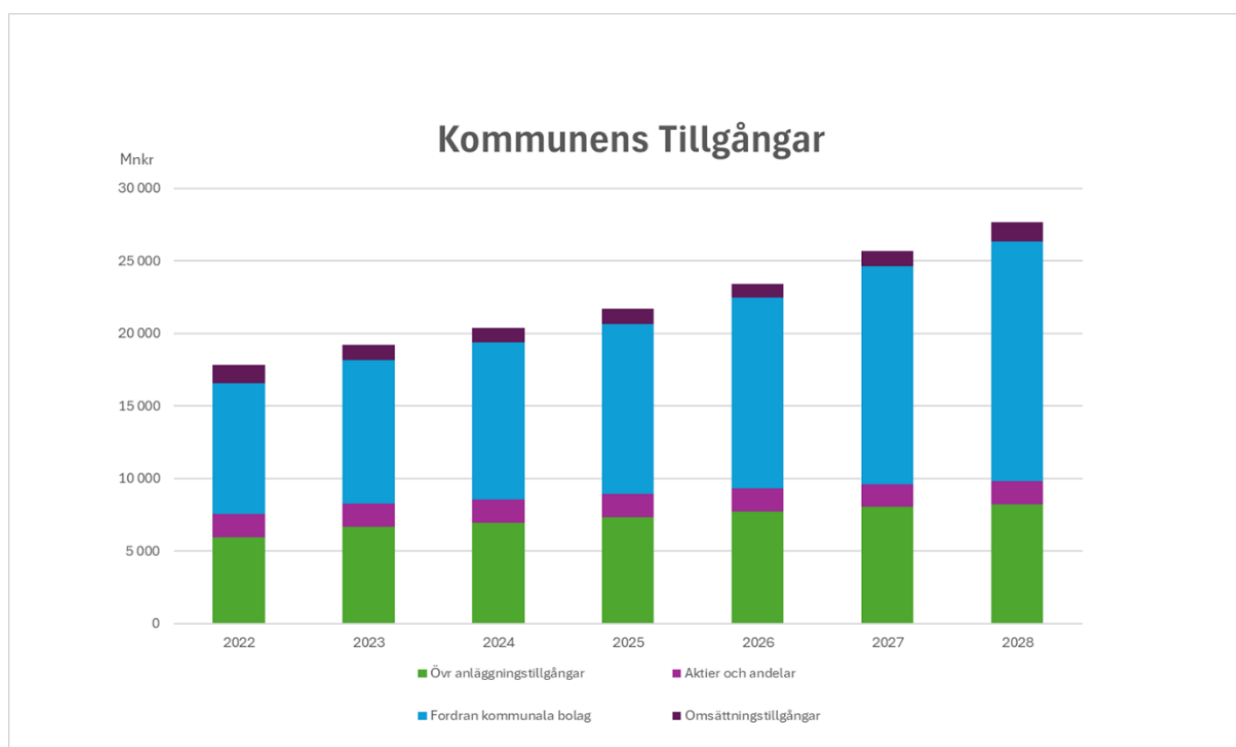
Finansnettot påverkas även av kommunens egna upplåningsbehov och av det allmänna ränteläget. Den ränteökning som pågått de senaste två åren har stannat av. Rörliga/korta räntor och fasta/långa räntor ligger för närvarande på samma nivåer, kring 3,0 procent. Närmsta året förväntas de rörliga räntorna sjunka ytterligare till närmare 2 procent medan fasta räntorna förväntas ligga kvar runt 3 procent.

Tillgångar, skulder och eget kapital

Balansräkningen ger en ögonblicksbild av kommunens totala tillgångar, skulder och eget kapital och en samtidig beskrivning av hur de totala tillgångarna finansierats med skulder och eget kapital.

Balansomslutningen i kommunen uppgick i bokslut 2023 till 19 323 mnkr. Anläggningstillgångarna uppgick till 18 150 mnkr, varav de materiella/immateriella anläggningstillgångarna utgjorde 6 587 mnkr. Större delen av tillgångarna avser därmed finansiella anläggningstillgångar och då främst förmedlade lån till de kommunala bolagen.

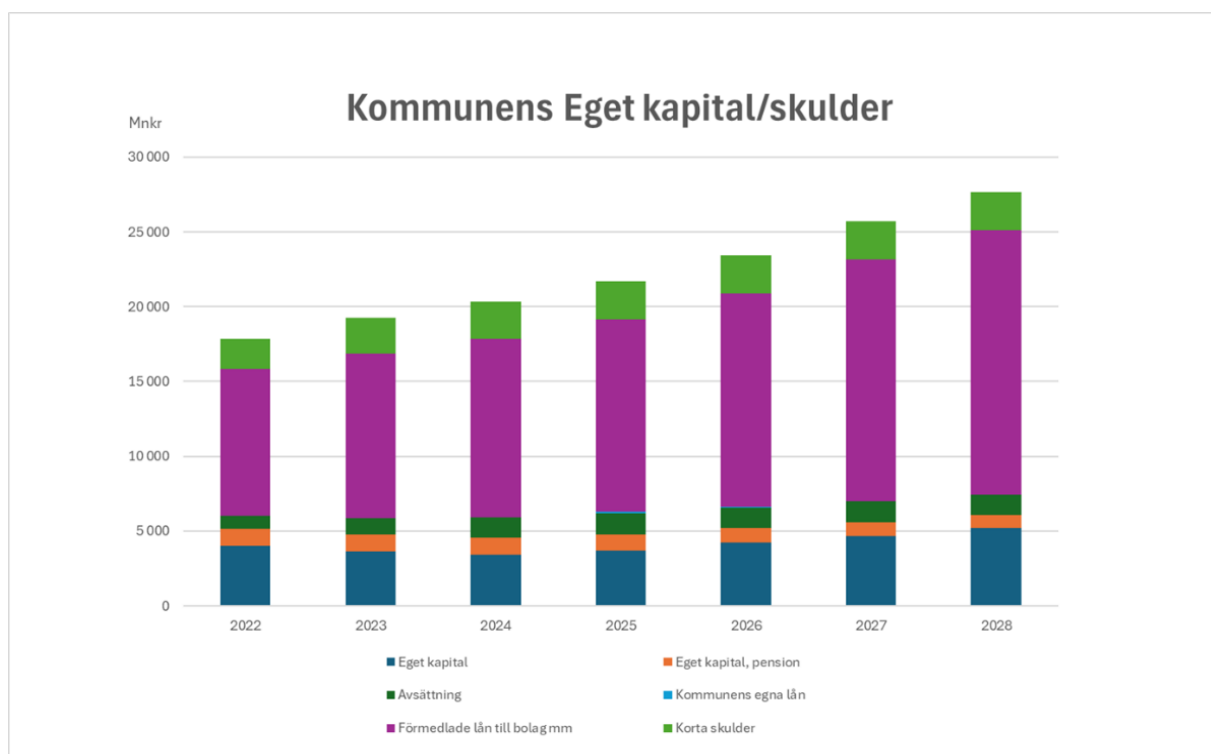
Kommunens anläggningstillgångar beräknas öka med ca 10 600 mnkr till slutet av år 2028, jmf med bokslut 2023, varav de materiella anläggningstillgångarna ökar med ca 3 940 mnkr. Ökningen av anläggningstillgångarna består därmed till ca 63 procent av finansiella anläggningstillgångar i form av från kommunen förmedlade lån till de kommunala bolagen.

Kommunens egna kapital uppgick i bokslut 2023 till 4 781 mnkr. Förmögenheten per invånare blev därmed ca 46 200 kr. Det egna kapitalet förväntas minska under 2024 och 2025 men utvecklas positivt under de efterkommande åren i planeringsperioden för att vid utgången av år 2028 uppgå till ca 5 949 mnkr.

Kommunens avsättningar och långfristiga skulder beräknas öka med ca 9 400 mnkr till slutet av år 2028 jämfört med 2023. Kommunen har inte haft några egna lån sedan 2016. Med nuvarande planerad investeringsvolym kan det krävas att kommunen upptar nya egna lån under perioden.

Kommunen har ett finansiellt engagemang i Gävle Stadshuskoncern. Motivet för detta är att åstadkomma en så fördelaktig finansiering som möjligt för hela kommunkoncernen. Eftersom kommunen har den högsta kreditvärdigheten uppnås de lägsta finansieringskostnader om kommunen tecknar borgen eller lånar upp kapital på marknaden och sedan vidareutlånar detta kapital till kommunens bolag. För år 2025 föreslås kreditramen för förmedlade lån eller borgen till totalt 14 070 mnkr med nedanstående fördelning:

Företag, belopp i mnkr	2025	2024
Gävle Stadshus AB	850	900
AB Gavlegårdarna	4 200	4 200
Gävle Energi AB1)	1 500	1 600
Bionär Närvärme AB (59 %)	0	0
Gävle Hamn AB	1 500	1 500
Gavlefastigheter Gävle kommun AB *1)	3 200	3 200
Gävle Drift och Service AB	0	20
Gävle Parkeringservice AB	270	270
Gävle Vatten AB	2 000	1 500
Gästrike Vatten AB (60 %)	150	150
Gästrike Räddningstjänstförbund	0	0
Gästrike Återvinnare (61 %)	250	160
Gästrike Ekogas AB *2)	150	150
Ej fördelat	0	200
Summa	14 070	13 850

*1) Exklusive utlämnade lån från Gävle kommun

*2) Gästrik Ekogas AB ägs av Gävle Energi AB 49 procent och Gästrik Återvinnare 51 procent.

Investeringar och finansiering

Investeringsvolymen i Gävle Kommun har varit mycket hög de senaste åren. Enligt plan är investeringsvolymen lägre de kommande åren, men fortsatt på en relativt hög nivå. Främst för att möta ett reinvesteringsbehov av infrastruktur, men även för att möta behov av fastighetstekniska upprustningar.

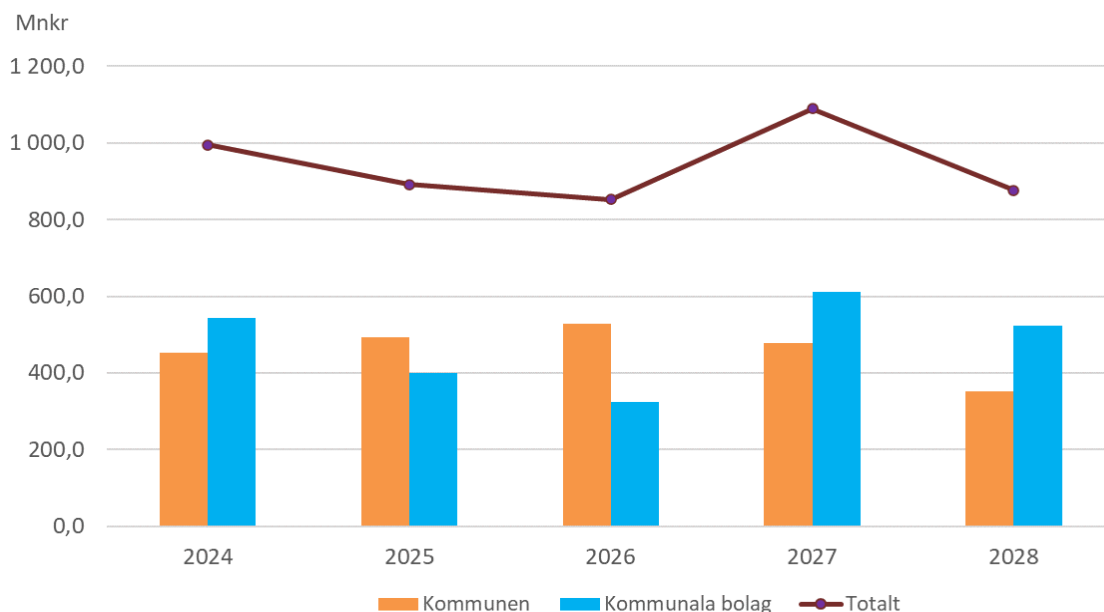
Kommunen behöver med anledning av detta uppnå ett positivt kassaflöde från den löpande verksamheten genom resultatöverskott som bidrar till en hög självfinansiering av dessa investeringar.

Kassaflödesbudgeten visar årets kassaflöde med uppdelning på löpande verksamhet, investeringsverksamhet, respektive finansieringsverksamhet. För kommunen beräknas ett positivt kassaflöde med ca 2 700 mnkr från den löpande verksamheten under perioden 2024 - 2028. Detta kan användas till att finansiera planerade investeringar i materiella anläggningstillgångar inom kommunen under samma period, vilka är budgeterat till totalt ca

2 300 mnkr för perioden. Den nu beräknade resultatnivån räcker dock inte till självfinansiering under 2025, vilket innebär en ökad lånefinansiering inom kommunkoncernen. Om de budgeterade resultaten åren efter uppnås kommer dock den löpande verksamheten att över den totala planeringsperioden kunna finansiera investeringsverksamheten. Kommunen kommer då inte ha några lån för de egna investeringarna under planperiodens senare del.

I kommunens budget är det främst infrastrukturinvesteringarna som är mest framträdande, både ordinarie investeringar som redovisas hos Samhällsbyggnadsnämnden och investeringar som görs i allmän platsmark i samband med exploatering av mark för bostadsbyggande och näringslivets behov. Dessa uppgår sammantaget till ca 1 650 mnkr under perioden 2024-2028.

Investeringar i fastigheter som riktar sig mot kommunens verksamheter sker via de kommunala fastighetsbolagen. Under åren 2024-2028 uppgår dessa investeringar sammantaget till 2 400 mnkr. Om hänsyn även tas till dessa, samt det kassaflöde som skapas hos bolagens verksamhetsgrenar riktade mot kommunen uppnås inte egenfinansiering av investeringar. Egenfinansieringsgraden för hela perioden kan med denna definition beräknas till ca 79 procent, vilket innebär att ca 1,0 miljarder kronor måste lånefinansieras inom koncernen.

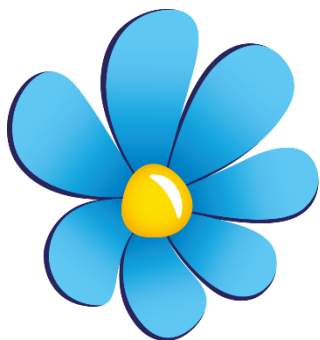
Investeringar riktade mot kommunens skattefinansierade verksamhet

Känslighetsanalys

Kommunens resultat är utsatt för påverkan från omvärlden. En känslighetsanalys som visar förändringar i ett antal storheter ger följande riskexponering för år 2025.

- Ökade löner med en procentenhet - motsvarar ca 48 mnkr inklusive arbetsgivaravgifter.
- Prisförändringar för varor och tjänster med en procentenhet - motsvarar ca 43 mnkr.
- Skatteunderlagsförändring med en procentenhet - motsvarar ca 280 mnkr.
- Invånarförändring med 100 personer - motsvarar ca 6,5 mnkr för skatter och bidrag.
- Kostnadsökningen på årsbasis vid 1 procentenhets ränteökning, på lån med rörlig ränta och fast ränta som förfaller inom ett år, är 18 mnkr, för hela bolagskoncernen. Kommunkoncernens bolag är de som påverkas av ränterörelser eftersom de har låneskulder, Gävle kommun har i dagsläget inga låneskulder.

Driftbudgetramar [Mkr]	KF 2024	Aktuell 2024	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Kommunstyrelse	558,7	548,1	540,6	544,6	552,8	560,1
Gem nämnd verksamhetsstöd	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
Valnämnd	2,6	2,6	0,4	3,0	0,4	0,4
Överförmyndarnämnd	15,2	15,2	15,5	15,9	16,3	16,8
Revisorskollegiet	7,5	7,5	7,6	7,7	7,9	8,0
Samhällsbyggnadsnämnd	405,5	429,5	417,7	426,9	439,3	445,1
Jävsnämnd	0,4	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3
Kultur- o fritidsnämnd	407,9	414,0	364,3	342,0	345,9	350,6
Utbildningsnämnd	2890,1	2931,9	2872,1	2876,2	2908,6	2938,1
Arbetsmarknad och funktionsrättsnämnd	1218,3	1 218,8	1 256,7	1 271,6	1 308,7	1 348,9
Socialnämnd	634,6	634,4	724,1	711,0	700,5	714,0
Omvårdnadsnämnd	1485,4	1495,1	1480,0	1496,3	1539,9	1591,0
Summa	7626,3	7697,5	7679,4	7695,6	7820,7	7973,4

Sverigedemokraterna

Kommunplan 2025

med budget och planeringsförutsättningar 2026–2028

Sverigedemokraterna